УТВЪРЖДАВАМ:
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ -
ОБЩИНА ТРЪН
……/ЦВ.ЦВЕТКОВА/
……..2022 Г.

СЪГЛАСУВАЛ:
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЛАСТЕН СЪВЕТ
ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ -
ОБЛАСТ ПЕРНИК
……../Л ВЕСЕЛИНОВ/
…….2022 Г.

ПЛАН

ЗА

ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

НА ОБЩИНА ТРЪН

ГР. ТРЪН

2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Документи за съгласуване и приемане на плана	4 стр.
История на разпространените екземпляри от плана	5 стр.
История на направените промени в плана	7 стр.
Използвани съкращения	9 стр.
Раздел I. Въведение	11 стр.
1. Основание за разработване на плана.	11 стр.
2. Цел на плана.	11 стр.
3. Основни задачи.	11 стр.
4. Връзка с други планове	11 стр.
5.Въвеждане на плана в действие	12 стр.
6**.** Описание на географския район на действие на плана.	12 стр.
6.1. Обща характеристика на района	12 стр.
6.1.1 Географско положение, граници и големина на община Брезник	12 стр.
6.1.2. Население и селища	12 стр.
7. Аудитория за която е предназначен плана	15 стр.
8. Описание на процеса на разработване на плана	15 стр.
Раздел II. Профил на риска	15 стр.
1. Цел на раздела	15 стр.
2. Описание на природната среда	16 стр.
2.1. Релеф. Инжинерно- геоложки и хидроложки условия	16 стр.
2.1.1. Релеф	16 стр.
2.1.1. Инжинерно- геоложки и хидроложки условия	17 стр.
2.2. Климатични и метеорологични условия	18 стр.
2.3. Водни ресурси	19 стр.
2.4. Почви. Флора и фауна	20 стр.
2.5**.** Полезни изкопаеми	21 стр.
2.6. Защитени територии	22 стр.
3. Описание на социалната среда	23 стр.
3.1. Демографска характеристика на общината	23 стр.
3.1.1. Обща демографска характеристика.	23 стр.
3.1.2. Брой и възпроизводство на населението	24 стр.
3.1.3. Основни демографски структури	28 стр.
3.1.4. Основни изводи и тенденции в демографското развитие.	35 стр.
4. Описание на икономическата среда.	36 стр.
4.1. Обща характеристика и тенденции в икономическото развитие на община Брезник	36 стр.
4.1.1. Инвестиционна активност и атрактивност	38 стр.
4.2. Анализ на развитието по сектори	40 стр.
4.2.1. Индустрия	40 стр.
4.3. Селско, горско и рибно стопанство	40 стр.
4.4. Туризъм	45 стр.
5. Инфраструктура	46 стр.
5.1. Обитаване и жилищен фон	46 стр.
5.1.1. Обща характеристика и структура	46 стр.
5.1.2. Жилищни сгради по година на построяване	48 стр.
5.1.3. Жилищни сгради по брой на етажите	49 стр.
5.1.4. Структура на жилищата по форма на собственост	50 стр.

5.1.5. Структура на жилищните сгради според конструкцията 50 стр.
5.1.6. Жилища по брой на стаите 51 стр.
5.1.7. Благоустроеност на жилищата 51 стр.
5.2. Социална инфраструктура и услуги 52 стр.
5.2.1. Образование 52 стр.
5.2.2. Здравеопазване 54 стр.
5.3. Транспортна инфраструктура 55 стр.
5.4. Друга техническа инфраструктура 58 стр.
5.4.1. Водоснабдяване и канализация 58 стр.
5.4.1.1. Водоснабдяване 58 стр.
5.4.1.2. Канализация 58 стр.
5.4.2. Енергийна система. Електроразпределение 59 стр.
5.4.2.1. Изграждане и развитие на системата 59 стр.
5.4.2.2. Източници от регионално и Републиканско ниво 59 стр.
6. Оценка на риска 61 стр.
6.1. Идентифициране на риска 61 стр.
6.1.1. Природни явления 61 стр.
6.1.2. Инциденти 61 стр.
6.1.3. Аварии 61 стр.
6.2. Описване на риска – области на вредни последствия. 61 стр.
6.2.1. Описание на сценариите 62 стр.
6.2.1.1. Земетресения 62 стр.
6.2.1.2.Речни наводнения 63 стр.
6.2.1.3. Скъсване на язовирна стена 64 стр.
6.2.1.4. Пожари 65 стр.
6.2.1.5. Снегонавяване и обледяване 67 стр.
6.2.1.6. Градушки, гръмотевични и ветрови бури. 67 стр.
6.2.1.7.Високи температури и засушавания 68 стр.
6.2.1.8. Свлачища, срутвания и ерозия 68 стр.
6.2.1.9. Завишен радиационен фон вследствие авария в АЕЦ 69 стр.
6.2.1.10. Промишлени аварии, свързани с отделянето на опасни химични вещества 69 стр.
6.2.11. Големи автотранспортни произшествия 70 стр.
6.2.2. Анализ на вредните последствия 71 стр.
6.3. Анализ на риска 71 стр.
Раздел III. Превенция 72 стр.
1. Цел на раздела 72 стр.
2. Основни компоненти на раздела 73 стр.
2.1. Принципи и критерии за намаляване на риска от бедствия чрез превенция 73 стр.
2.2. Определяне на мерки за превенция 73 стр.
Раздел IV. Готовност 77 стр.
1. Цел и основни компоненти на раздел „Готовност” 77 стр.
Раздел V. Реагиране 81 стр.
1. Цел на раздела 81 стр.
2. Основни компоненти 81 стр.
Раздел VI. Възстановяване и подпомагане 88 стр.
1. Цел на раздела 88 стр.
2. Основни компоненти 88 стр.
Раздел VII. Мониторинг и оценка 90 стр.
1. Цел и основни компоненти на раздел 90 стр.
Раздел VIII. Приложения 92 стр.

СЪГЛАСУВАТЕЛЕН ЛИСТ

	ИМЕ,ПРЕЗИМЕ	ИНСТИТУЦИЯ	ТЕЛЕФОН	ПОДПИС
	Йордан Георгиев	Н-к РСПБЗН	0898800906	
	Росен Илиев	Н-к РУ-МВР	0887814379	
	Димитър Трайчев	Н-к ГПУ	0887607165	
	Станка Байкушева	Н-к РПС	0884911474	
	Тодор Тодоров	Н-к В и К	0882966592	
	Д-р Павлина Костова	Зав.ЦСМП	0887201496	

ИСТОРИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИТЕ ЕКЗЕМПЛЯРИ ОТ ПЛАНА

ПРЕДОСТАВЕНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ:

Екземпляр №	**Организация/структура**	**Представител**	**Подпис**
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			

С Х Е М А

ЗО ОПОВЕСТЯВАНЕ НА

СЪВЕТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ БЕДСТВИЯ В ОБЩИНА ТЪРН

	ИМЕ,ПРЕЗИМЕ	ИНСТИТУЦИЯ	ТЕЛЕФОН
	Цветислава Цветкова	Кмет на Община Трън и Председател на ОбСНРБ	0888161655
	Бойчо Харалампиев	Председател на ОбС-Трън	0889040414
	Румяна Младенова	Зам.Кмет	0889488508
	Десислава Димитрова	Зам.Кмет	0884696942
	Марин Първанов	Ст.сп.УК и ОМП	0898334186
	Гл.инсп.Йордан Георгиев	Началник РСПБЗН	0898800906
	Гл.инсп.Росен Илиев	Началник РУ-МВР	0887814379
	Гл.инсп.Димитър Трайчев	Началник ГПУ	0887607165
	Станка Байкушева	Началник РПС	0884911474
	Тодор Тодоров	Началник В и К	0882966592
	Д-р.Павлина Костова	Зав.филиал ЦСМП	0887201496

ИСТОРИЯ НА НАПРАВЕНИТЕ ПРОМЕНИ В ПЛАНА

Промените в плана се извършват от гл. спец.ОМП и представителите (точки за контакт) на съответните структури на ЕСС на които е предоставен екземпляр от плана. За отразяването на направени промени във всичките екземпляри на ОбщПЗБ, определеното длъжностно лице от съответната структура на ЕСС извършила промяната, размножава страниците с промени заедно с таблицата "История на промените" и ги изпраща на координатора и точките за контакт на останалите структури на ЕСС, които подменят съответните страници в техните екземпляри от плана.

ИСТОРИЯ НА ПРОМЕНИТЕ:

Промяна №	Дата	Променена част, страница/и	Дата на изпращане	От кого е изпратена

Промяна №	Дата	Променена част, страница/и	Дата на изпращане	От кого е изпратена

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АД – Акционерно дружество
АЕЦ – Атомна електроцентрала
АМ – Автомагистрала
АЯР – Агенция за ядрено регулиране
БВП - Брутен вътрешен продукт
БДЗБР – Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“
БЧК – Български червен кръст
ВиК – Водоснабдяване и канализация
ГДПБЗН – Главна дирекция “Пожарна безопасност и защита на населението”
ДФ – Доброволно формирование
ЕАД – Еднолично акционерно дружество
ЕЕНСП – Единен европейски номер за спешни повикания
ЕООД – Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕСС – Единна спасителна система
ЕТ – Едноличен търговец
ЗБИЯЕ - Закона за безопасно използване на ядрената енергия
ЗЗБ - Закон за защита при бедствия
ЗИДЗЗБ – Закон за изменение и допълнение на закон за защита при бедствия
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗУТ – Закон за устройство на територията
ИЙЛ – Източници на йонизиращи лъчения
ИСЗ – Индивидуални средства за защита
МКВП – Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане
МО – Министерство на отбраната
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МПС – Моторно превозно средство
МС – Министерски съвет
МТО – Материално техническо осигуряване
МШК – Медведев-Шпонхойер-Карник
НИМХ – Национален институт по метеорологиям и хидрология
НСИ – Национален статистически институт
НСНРБ - Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия
НСРПО - Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия
ОбщА – Общинска Администрация
ОДБХ – Областна дирекция по безопасност на храните
РУП – Районно управление „Полиция”
ОДСП – Областна дирекция „Социално подпомагане“
ООД - Дружество с ограничена отговорност
ОПЗБ - Областен план за защита при бедствия
ОПУ – Областно пътно управление
РПС – Районна пътна служба
ОбщСНРБ - Общински съвет за намаляване на риска от бедствия
ОЦ – Оперативен център
ПЗБ - План за защита при бедствия
ПСПВ – Пречиствателна станция за питейни води
ДГС – Държавно горско стопанство
РСПБЗН – Районна служба “Пожарна безопасност и защита на населението”
РЗИ – Регионална здравна инспекция
РИОСВ – Регионална инспекция по околната среда и водите
РО – Ръководител на операциите

РПМ - Републиканската пътна мрежа
РУО – Регионално управление на образование
РЦСМП – Регионален център за спешна медицинска помощ
СМП – Спешна медицинска помощ
СНРБ - Съвет за намаляване на риска от бедствия
СОП – Стандартна оперативна процедура
УКВ – Ултракъси вълни
ФПЧ - Фини прахови частици
ЦСМП - Център за спешна медицинска помощ
Ч – Официалното време в Република България, в което е възникнала криза, бедствие или извънредна ситуация, изискващи въвеждане на настоящия план.
ЮЛ – Юридически лица

I. ВЪВЕДЕНИЕ В ПЛАНА

1. Основание за разработване на плана.

Планът за защита при бедствия в Община Трън е разработен на основание и в изпълнение на чл. 9, ал.10 от Закона за защита при бедствия, обн. ДВ, бр. 102 от 19 декември 2006 г./последно изм. и доп. ДВ. бр.97 от 5 декември 2017г./ и в съответствие с Указанията за разработване и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия дадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет на Република България, на основание чл. 9, ал. 10 и ал.11 от Закона за защита при бедствия.

2. Цел на плана.

Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от бедствия чрез партньорство между организации, институции, ведомства и юридически лица упражняващи дейността си на територията на община Трън и имащи отношение към намаляването на риска от бедствия.

Създаване на организация и координирани действия, които да са насочени към намаляване на рисковете от природни и причинени от човека опасности по разходо-ефективен начин.

организиране прогнозирането на характера и последствията от най-често проявяващи се бедствия и аварии на територията на общината целящо свеждането до минимум неблагоприятното въздействие на опасностите върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природната среда.

Създаване на способности за реагиране и възстановяване от природни и технологични бедствия.

3. Основни задачи.

Набелязване на мерки за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствия и мерки за защита на населението при заплаха или възникване на бедствия.

Изграждане и поддържане на системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване при бедствия и аварии.

Създаване на организация за действие и взаимодействие между органите за управление и силите за провеждане на мероприятия по защитата на населението и собствеността.

Формиране, подготовка и поддържане в готовност за действие на органи за ръководство, сили и средства, предназначени за предотвратяване и ликвидиране на последствията от бедствия и аварии.

Създаване на резерви от финансови и материални средства.

Организиране и поддържане на реда, сигурността и опазване на собствеността в засегнатите райони.

Строго спазване на националното законодателство и международните споразумения.

Всестранно осигуряване на мероприятията по предотвратяване и ликвидиране на последствията от бедствия.

4. Връзка с други планове.

Общинският план за защита при бедствия съдържа данни и информация за ръководството и организацията за защита при бедствия на територията на общината и включва изпълнение на задачите, произтичащи от областния ПЗБ, който пък от своя страна включва изпълнението на задачите произтичащи от Националния план за защита при бедствия. Осигуряването на свързаност между планиращите документи ще позволи изпълнението на целите залегнали в Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия.

5. Въвеждане на плана в действие

Плана за защита при бедствия може да бъде въведен в действие от кмета на общината или негов заместник на основание чл.65, ал.2, чл.48, ал. 2 и при условията на чл.48, ал. 3 от Закона за защита при бедствия .

6. Описание на географския район на действие на плана.

6.1. Обща характеристика на района.

6.1.1. Географско положение, граници и големина на община Трън.

Община Трън е разположена в западната зона на страната и е част от Югозападния район за планиране в Република България. Тя влиза в състава на област Перник. Вътрешни граници на общината са общините Трекляно,Брезник и Земен.

Община Трън попада в категорията на общините с голяма площ в страната. Тя е на първо място по големина (от общо 6 общини) в област Перник и е четвърта по големина според брой на населението. Територията на общината е 573,5 кв. км – 16.9% от територията на областта.

За потенциала на община Трън и функциите, които изпълнява тя на регионално ниво, представа дава оценката за функционалната и категория. На базата на система от критерии и показатели, които са регламентирани в Заповед на МРРБ Заповед № РД-02-14-2021 от 14 август 2012 г. за категоризацията на общините в Република България, общината е причислена към IV категория.

Административен център на община Трън е гр. Трън, който се намира на 48 км от гр. Перник, на 28 км от гр. Брезник, на 80 км от столицата София, на 25 км от границата с Р Сърбия. През общината преминават транспортни пътища от републиканската пътна мрежа: Път II-63 Перник-Брезник-Трън-ГКПП „Стрезимировци";

6.1.2Население и селища.

Община Трън според броя на населението е на четвърто място в областта (след Радомир, Перник и Брезник и преди , Земен и Ковачевци). Населението на общината по данни на НСИ е 3813 д. (2021 г.) – 5.2% от населението на областта.

В демографски аспект община Трън се характеризира с параметри близки до тези за областта и страната – намаление и застаряване на населението, неравномерност в териториален аспект.

Средната гъстота на населението на община Трън е 7,2 души/кв.км (под средната гъстота на населението за област Перник – 51.1 души/кв.км, за Югозападния район – 103.8 души/кв.км и за страната – 63.5 души/кв.км). По гъстота на населението общината е с параметри, които я нареждат на шеста позиция. Най-гъсто населена е община Перник с център областния град, най-рядко – община Трън.

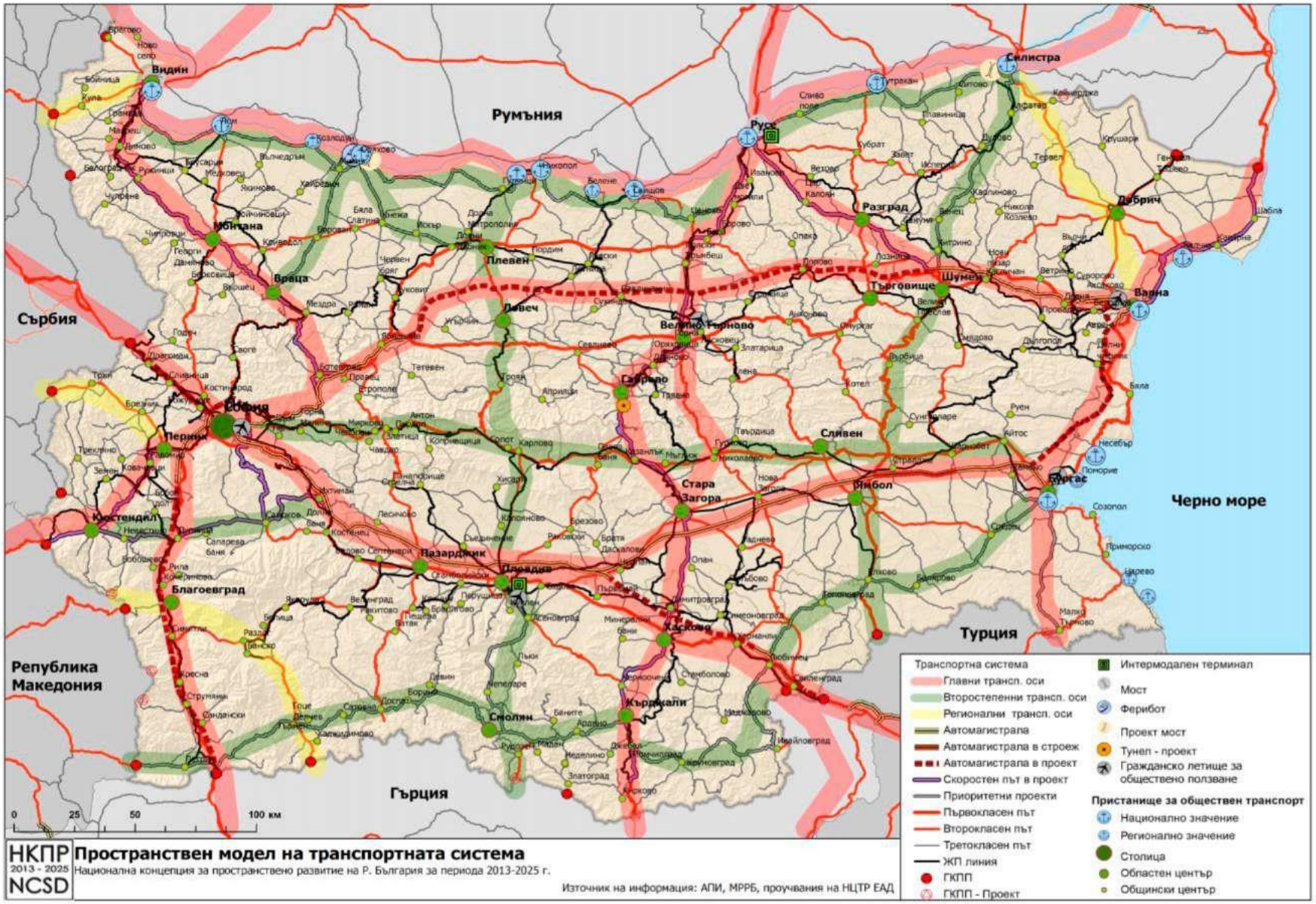
Голяма част от територията на общината включва планински земи, в които не е развита селищна мрежа. Основната част от населението на община Трън е локализирано в общинския център.

Пазарът на труда в общината, както и в областта е силно повлиян от икономическата криза в страната (след 2009 г.) и от обвързаността с пазара на труда с този на град София, поради близостта до столицата.

По отношение на равнището на безработицата (9,6% – ср.год. за 2021 г.) община Трън е в по-неблагоприятна позиция от средното равнище за област Перник (5,7%) и за страната (7,2%).

Общината включва 52 населени места – 1 град и 51 села. В центъра на общината – гр. Трън е съсредоточено 58.8 % (2459 – по данни на НСИ, към 31.12.2021 г.) от населението на общината. Според съществуващия брой на населението селата са малки и много малки. .

Транспортна инфраструктура – свързаност и достъпност

Източник: Национална концепция за пространствено развитие, 2013-2025 г.

7. Аудитория за която е предназначен плана.

Планът е предназначен да запознае аудиторията с опасностите и рисковете, които я заплашват. Той е насочен към две основни целеви групи:

Членовете на съвета за намаляване на риска от бедствия, определени със Заповед на кмета на община Трън /Заповед №703/06.04.2022 г./, представители на местни структури и части на единната спасителна система, на териториални звена на централната изпълнителната власт, юридически лица, еднолични търговци и търговски дружества, упражняващи дейността си на територията на общината.

Другата целева група са Общностите.

Понятието за общност е един от най-неясно формулираните и двусмислени термини, който и до днес няма утвърдено специфично значение.Най- малкото, което този термин може да означава, е съвкупност от хора в дадена географска зона.Съществуват и три други елемента, които могат да се третират като значение на термина общност:

1) Общностите могат да се считат за съвкупности от хора със специфична социална структура и ето защо съществуват групи от хора, които не са общности.

2) Чувство на принадлежност или дух на общността.

3) Всички дейности на общността, трудови или нетрудови, произтичат в рамките на географската зона, т.е. тя е самостоятелна.

Различните оценки за общността съдържат някои или всички гореспоменати елементи. На база на тези тълкования и във връзка с разгледаната по нататък демографска характеристика на общината, може да се каже, че плана е предназначен да запознае населението на община Брезник с рисковете и заплахите, които го застрашават и съответно с необходимостта от готовност за справяне с възникнало бедствие.

8. Описание на процеса на разработване на плана.

Общинския план за защита при бедствия се разработва, съгласува и приема по реда на ЗЗБ (чл. 9, ал. 10 и ал. 11 ЗЗБ).

Разработва се от Общинския съвет за намаляване на риска от бедствия (ОбщСНРБ) към община Трън и се приема от Общинския съвет, след съгласуване с председателя на Областния Съвет за намаляване на риска от бедствия.

План за защита при бедствия е разработен на базата на досега действащия план за защита при бедствия. Използвани са данни и информация от одобрени от общински съвет Трън документи като: Общ устройствен план и Общински план за развитие на община Трън. Допълнително бе събрана информацията чрез кореспонденция както и от официалните интернет страници на НСИ и ТСБ-Перник, Агенция по заетостта, министерства, ведомства и др.

Планът за защита при бедствия се преразглежда и актуализира най-малко веднъж на 5 години, след всяко въвеждане, както и при промяна на нормативната уредба, свързана с изпълнението му (чл. 9, ал. 14 ЗЗБ).

Плана може да бъде преразглеждан по всяко време от ОбщСНРБ (чл. 9, ал. 16 ЗЗБ), като при необходимост може да бъде изменен, допълнен, отменен или заменен по съответния ред.

Прегледът на ОбщПЗБ може и да не доведе до изменение, допълнение, отмяна или замяна на плана.

II. ПРОФИЛ НА РИСКА.

1. Цел на раздела.

Основната цел на раздела е да характеризира средата на риска и да предостави основа за приоритизиране на ресурсите и усилията в планирането на защитата при бедствия, основано на управлението на риска.

2. Описание на природната среда.

2.1. Релеф. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия

2.1.1. Релеф.

По своя разнообразен релеф Община Трън представлява мозайка от високо издигнати планински вериги и междупланински котловини и е част от планините от Краищенско, която има преходен планинско-котловинен характер. Този релеф се е формирал и развивал в резултат на гънкови и разседни движения през неогена и кватернера. В края на миоцена рязко оживяват многобройни разседи, които съпътстват старите дълбочинни разломи по тези места. Средната надморска височина на Община Трън е около 720 м.

Характерни за морфологията на Община Трън са планинска верига Руй планина,където се намира и най високия връх на територията на общината връх Руй 1706 м.и Трънската котловина наречена Знеполе. Те заедно с изолираните ниски плоско разстлани хълмове и остри високи върхове, силната раздробеност на морфографските единици, противоположните положителни и отрицателни форми, обуславят една сравнително висока сеизмичност на тези места.

- През територията на общината преминават реките Ябланица,Вуканщица и река Ерма..

Община Трън във физикогеографско отношение се разграничават два района – североизточен, с относително по-ниски планински вериги и по-добре оформени низини, и югозападен, с високопланински характер на морфоструктурните форми.

2.1.2. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия

Геоложкият строеж дава отражение върху характера на релефа. Община Трън има интересно геоложко минало и сложен геоложки строеж. Доказателство за това са разнообразните скали, които се разкриват. Много сложен е геоложкият строеж на югозападната половина на Община Трън, част от планинския терен на Краището. Тези места са привличали вниманието на чужди и много наши геолози. Върху геологията на Община Трън – Трънската рудна зона иса публикувани повече от 70 научни труда.

2.2. Климатични и метеорологични условия

Разглежданият район по своите климатични фактори принадлежи към климатичния район на предбалканските припланински и нископланински части на умереноконтиненталната климатична подобласт на европейско-континенталната климатична област. В Община Трън климатът показва известно разнообразие, което се обуславя от разликата във физикогеографските условия в североизточния и югозапдния район. В най-общи линии Община Трън, като част от преходната зона на България се характеризира с умерено континетален планински климат, но с редица специфични особености в горепосочените райони.

Районът е с характерна средна за България (1894 часа) годишна продължителност на слънчево греене при нормална продължителност на температурата на въздуха над 10°С.

Климатът се характеризира със студена зима, като средномесечните януарски температури са под нулата (-2.2ºС), и сравнително топло лято със средномесечна температура за юли 21.2ºС.

Най-ниската температура, отбелязана за Община Трън е и най най-ниската температура за България -38,3 С°.

Средната годишна сума на валежите в североизточния район е 600 – 800 мм. Максимумът на валежите е през юни, а минимумът – през февруари.

С нарастването на надморската височина в югозападния район количеството на валежите нараства до 1000 мм и повече. При това положение котловините в североизточния район остават в т. нар. валежна сянка, където се налага задържането на пролетните и есенните води в изкуствени водоеми. Сравнително малката годишна валежна сума в североизточния район, преобладаващият равнинен релеф и значителното изпарение на водата в почвата обуславят незначителна водоносност на скалните маси и водоснабдяването на района за питейни и мелиоративни нужди е много важен и същевременно труден за разрешаване проблем. Сравнително по-благоприятни са хидроложките условия в югозападния район, в който валежната

сума е по-голяма, окарстените терени задържат по-голямо количество дъждовна и снежна вода и осигуряват по-голям и по-постоянен воден отток, който представлява резерв за водоснабдяването.

2.3. Водни ресурси

Географското разположение на община Трън и климатичните особености на региона обуславят наличието на собствени водни ресурси, подхранвани и от валежи.

Община Трън попада в категорията на териториите със средна обезпеченост с водни ресурси (оценката е направена въз основа на класификация на Института за световни ресурси).

Водните ресурси на общината включват повърхностно течащи води (реки), водоеми с естествен и изкуствен характер (язовири), подземни води.

- ***Повърхностни води***

Територията на община Трън попада в пределите на басейново управление на водите / Басейнова Дирекция-Дунавски район/.

Съгласно хидроложкото районiране на България, територията е част от областта с континентално климатично влияние на оттока, което обуславя неговия максимум през месеците май и юни и минимум – през август и септември.

Основната хидроложка единица тук се явява река Ерма, събираща водите си отРуй планина. Водосборът й представлява горски територии, земеделски земи и в по-малка степен урбанизирани територии.

Язовир „Ярловци”-. Завирен обем- 5 910 000 куб.м.,наличен обем 3 190 000 куб м. .

Язовир „Лялинци” – Завирен обем 199 000 куб м.наличен обем 110 000 куб.м. , предназначение – спортен риболов.

Съгласно действащото в страната законодателство, водите в зависимост от тяхното използване се разделят на четири категории:

- I категория – води, които се използват за питейни нужди, в хранителната промишленост, плувни басейни и други.
- II категория – води, които се използват за водопой на добитъка, рибовъдство, воден спорт и други.
- III категория – води, които се използват в промишлеността, за напояване и други.
- IV категория – води, за които не се предявяват определени изисквания и тяхното използване е възможно само след оценка на качеството индивидуално за всеки отделен случай.

Съгласно тази категоризация реките в община Трън могат да бъдат причислени към I и II категория. Към I категория спадат горните течения на реките - от изворите им до навлизането им в първите населени места. Преминаването на реките през селищните образувания понижава тяхната категория и в средните си и долни течения те спадат към II категория. Главната причина за това е замърсяването на реките в населените места с битови отпадни води.

Язовирите в общината отговарят на изискванията за II категория водни ресурси.

Основните източници на замърсяване на водните ресурси в общината са населените места и по-точно битово-фекалните води. Поради липсата на големи производствени предприятия, които да функционират върху разглежданата територия, към момента не се наблюдават замърсявания с производствен характер.

Замърсяването на водните ресурси с битово-фекални води е пряк резултат от липсата на цялостно изградена канализационна мрежа в населените места в общината. Канализационна мрежа с дължина 9 км. е частично изградена има само в гр. Трън. Изградените отвеждащи колектори на градската канализационна мрежа в гр.Трън се заустват в р. Ерма. Няма изградена градска пречиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ). До този момент е направено само предпроектно проучване за изграждането на подобно съоръжение, като общината разчита на финансиране по линия на европейските структурни фондове за реализацията.

.

- **Подземни води**

Подземните води в района са пресни по съдържание на разтворени соли с преобладаващи йони: хидрокарбонат, калций, магнезий.

Подземните води са минерализирани, неутрални, много твърди, сулфатно-хидрокарбонатни, калциево-магнезиеви с повишено съдържание на тежки метали-алуминий, желязо, манган.

- **Минерални води**

В с.Банкя община Трън се намира водоизточник на минерална вода с постоянна температура 18 градуса". Водоизточника е публична общинска собственост.

.

2.4. Почви. Флора и фауна

- ***Почви***

Разнообразието на релефа, климата, надморската височина и скалите, които изграждат Община Трън, обуславят голямото разнообразие и на почвите. В Трънското поле са застъпени предимно ливадни почви и чернозем-смолници, които се образуват при изветрянето на вулканичните скали – андезити и техните туфи, и върху наносен материал и плиоценски наслаги. По планинските склонове са застъпени сиви почви от същия произход. Изобщо почвите във вулканските терени са с тъмен до черен цвят и са сравнително богати на калий, бедни на азот и фосфор.

В северозападния район по-голямо разпространение имат планинските кафяви горски почви. Те се формират върху палеозойските глинесто-пясъчникови скали, богати на желязо, и в карбонатните терени

- ***Флора***

В Община Трън растителната покривка се отличава с голямо разнобразие. Умерено континенталният климат и различната надморска височина, разнобразният воден режим и други фактори опредлят няколко растителни типа. В равнинните и хълмисти места преобладава тревната растителност. В предпланинските възвишения и височините до 1000-1200 м са застъпени широколистни листопадни съобщества от дъб, ясен, глог, дрян, , калина, леска, повет, габър,бор и др. Край реките се развиват добре върбата и тополата. Буковият пояс се среща само по най-високите места.

От културните видове са разпространени: ябълката, сливата, крушата, орехът, вишната, по-рядко черешата, дюлята, ягодата, мушмулата, малината, френското грозде, черницата. От зърнените култури – пшеницата, ръжта, царевицата, овесът, ечемикът, лимецът. Добре виреят още ленът, конопът, картофите, фасулът, слънчогледът, лещата, фият, еспарзетата, люцерната, грахът.

- ***Фауна***

Фауната, в т.ч. гръбначната, която е най-добре разпространеният тип фауна, и чийто природозащитен статус в България е най—добре регламентиран, в рйона на община Трън е от видовете, характерни за най-ниските части на страната.

От гръбначната фауна , най- многобройни са птиците, клас AVES.

Характерни и типични за гръбначната фауна видове:

- Земноводни - зелена кръстава жаба, голяма водна жаба/2 вида/;
- Влечуги - зелен гущер, стенен гущер, ливаден гущер, голям стрелец/4 вида/
- Птици - обикновен мишелов, северен мишелов, гургулица, гугутка, горски бекас, обикновена кукувица, горска улулица, обикновен пчелояд, галям ястреб, малък ястреб, скален орел, ливаден блатар, тръстиков блатар, сокол орко, малък сокол, червеношипа ветрушка, яребица, пъдпъдък, ливаден дърдавец, гривяк, червеногърба сврачка, домашно врабче, сива врана, сврака, чинка, червенушка, щъркел и др./ 89 вида/;
- Бозайници - източноевропейски таралеж, обикновена къртица, заек, полска полевка, полска мишка, домашна мишка, горска мишка, белозъбо сляпо куче, куче, чакал, лисица, дива котка, домашна котка, язовец, бялка, невестулка, черен пор, сърна, дива свиня./20 вида/.

2.5. Полезни изкопаеми

.

- ***Нерудни полезни изкопаеми***

Ценна суровина представляват битумулилитите в околностите на с.Милославци и Зелениград . Плиоценските глини се използуват за груби керамични изделия (тухли и керемиди).

В околностите на сЛешниковци/облицовъчен камък/ и кварц в с.Глоговица. Неограничени практически са запасите от строителен камък - блокове в с.Лешниковци.

2.6. Защитени територии.

Според Закона за защитените територии /ДВ бр. 133/1998 г, защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа. Защитените територии включват: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк.

Богатото биоразнообразие в община Трън е причина за включването на части от територията в мрежата „НАТУРА 2000".

„Натура 2000" включва територии, съставящи общоевропейска мрежа, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа, в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за хабитатите) и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици (Директива за птиците).

В България, към настоящия момент, защитените територии от" Натура 2000" покриват около 33, 89 % от територията на страната. Значими части от територията на община Трън също са включени в екологичната мрежа.

3. Описание на социалната среда.

3.1. Демографска характеристика на общината.

3.1.1. Обща демографска характеристика.

В община Трън по данни на НСИ, към 31.12.2021 г. живеят 3813 души (4,2 % от населението на област Перник). Средната гъстота на населението е ниска – 7,2 души/кв.км (под средната гъстота на населението за област Перник – 51.1 души/кв.км, за Югозападния район – 103.8 души/кв.км и за страната – 63.5души/кв.км).

Общината включва 52 населени места – 1 град и 51 села. В центъра на общината – гр. Трън е съсредоточено 72.8 % (2459 – по данни на НСИ, към 31.12.2021 г.) от населението на общината. Според броя на населението селата са малки и много малки. Към малките села (по градоустройствената класификация) с население от 250 до 1000 жители на територията на общината няма такова населено място. Населението на останалите много малки села е до 250 жители, от които с население над 100 жители са с.Филиповци (148 д.), Туроковци (122 д/ останалите села са под сто души.

По данни на НСИ за периода 2010-2021 г. броят на населението на община Трън намалява от 4100 д. на 3813 д., (*табл. 1, фиг.3*). Тенденцията на намаление на населението е характерна за всички населени места от общината.

Таблица № 1

Население 2010-2021 г.

Населени места	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2021г.	Прираст - 2010-2021 г.		
									общ	средногодишен	
	брой								брой	брой	%
Общ.Трън	**4100**	**4086**	**4056**	**4076**	**4030**	**4069**	**4011**	**3813**			**-1,8%**
Гр.Трън	***2469***	***2492***	***2427***	***2421***	***2041***	***2400***	***2399***	***2459***			
Села											
С.Банкя	15	13	12	10	10	8	8	7			
С.Бераинци	12	14	22	21	20	20	23	23			
с.Богойна	4	4	4	4	4	4	3	3			
с.Бохова	59	54	30	22	23	22	20	16			

Населени места	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2021г.	Прираст - 2010-2021 г.		
									общ	средногодишен	
	брой								брой	брой	%
с.Бусинци	62	62	60	30	30	29	29	44			
с.Бутроинци	25	25	22	18	16	15	15	14			
с.Велиново	74	74	34	32	32	29	28	30			
с.Видрар	28	25	19	19	19	17	19	18			
с.Врабча	73	72	72	33	32	31	30	28			
с.Вукан	31	30	25	24	23	23	24	28			
с.Главановци	93	91	91	83	80	77	77	76			
с.Глоговица	93	91	83	81	77	76	76	73			
с.Горна Мелна	23	18	15	14	14	12	11	14			
С.Горочевци	103	100	23	23	25	24	21	44			
С.Джинчовци	28	25	23	21	19	11	10	17			
С.Докьовци	36	31	27	26	25	23	25	29			
С.Долна Мелна	34	32	33	33	32	30	32	33			
С.Дълга Лука	15	13	10	10	11	10	10	11			
С.Ездимирци	74	39	89	46	46	45	48	48			
С.Еловица	32	30	30	29	28	25	24	28			
С.Ерул	62	59	37	37	36	35	34	34			
С.Забел	43	39	30	29	29	27	28	28			
С.Зелениград	109	107	78	76	75	73	74	73			
С.Кожинци	52	47	34	34	32	34	33	34			
С.Костуринци	39	34	22	23	24	24	25	30			
С.Къшле	-	-	-	-	-	-	-	-			
С.Лева река	92	85	56	54	54	50	45	45			
С.Лешниковци	11	10	10	14	16	15	15	16			
С.Ломница	55	51	46	46	47	42	42	45			
С.Лялинци	58	56	29	29	24	25	25	29			
С.Милкьовци	40	37	28	28	25	26	27	28			
С.Милославци	66	60	27	27	26	25	24	23			
С.Мракетинци	30	28	18	18	17	14	12	14			
С.Мрамор	46	46	36	37	37	32	32	36			
С.Насалевци	**53**	**51**	**16**	**14**	**15**	**15**	**14**	**14**			
С.Неделково	**78**	**72**	**70**	**59**	**62**	**61**	**60**	**64**			
С.Парамун	**54**	**54**	**33**	**32**	**32**	**31**	**14**	**30**			
С.Пенкьовци	**44**	**42**	**34**	**32**	**33**	**31**	**33**	**29**			
С.Проданча	**6**	**6**	**7**	**7**	**5**	**3**	**8**	**8**			
С.Радово	**49**	**54**	**21**	**21**	**20**	**21**	**22**	**22**			
С.Рани луг	**38**	**37**	**26**	**26**	**25**	**26**	**27**	**27**			
С.Реяновци	**25**	**25**	**10**	**10**	**10**	**8**	**9**	**10**			
С.Слишовци	**77**	**42**	**27**	**26**	**31**	**30**	**30**	**30**			
С.Стайчовци	**45**	**49**	**28**	**24**	**12**	**27**	**26**	**28**			
С.Стрезимировци	**35**	**41**	**6**	**6**	**5**	**4**	**4**	**24**			
Студен извор	**9**	**11**	**7**	**7**	**6**	**2**	**11**	**11**			
С.Туроковци	**149**	**149**	**109**	**111**	**100**	**110**	**120**	**122**			
С.Филиповци	**186**	**177**	**152**	**152**	**151**	**145**	**146**	**148**			

Населени места	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2021г.	Прираст - 2010-2021 г.	
									общ	средногодишен
	брой								брой	брой %
С.Цегриловци	20	19	9	9	11	12	11	14		
С.Шипковица	6	6	6	3	2	3	2	3		
С.Ярловци	64	70	58	58	54	55	56	56		

Население 2010-2021(брой)

По данни на ГД „ГРАО” населението на община Трън към края на 2021 г. е 3813 души по постоянен адрес и 4605 – по настоящ адрес. Различията с данните на НСИ се дължат на методическия подход при регистрирането на населението и на временно отсъстващите лица . Информацията в системата се актуализира периодично, което позволява да се ползват и месечни данни през текущата година . По-високият брой на населението по настоящ адрес е индикатор, че в населените места на общината обитателите са повече от статистически регистрираните.

Паралелно с националните преброявания на населението и на демографската статистика това са едни от най-достоверните данни за числеността на населението в селищата, общините, областите и другите административни единици (общински райони).

Върху броя на населението отражение оказва неговото естествено и механично движение. Естественото възпроизводство на населението е фактор за демографската жизненост на населените места. Компонентите на естественото възпроизводство оказват влияние и върху възрастовата структура на населението. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са важни за обектите на образователната инфраструктура – детски заведения, училища и др.

Естественият прираст на населението се формира от раждаемостта и смъртността. Състоянието на *раждаемостта* е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места и териториалните единици. Демографските данни на НСИ за ***2021 г.*** показват, че в община Трън броят на родените е общо 37 д. Коефициентът на раждаемост (брой родени на 1000 д. от населението) средно за общината през 2021 г. е 5.8 ‰, като за разглеждания период е в неголям диапазон – от 5.6‰ до 6.8‰.

В териториален аспект общината е със стойности на раждаемостта през 2021 г., под средните за страната (9.0‰), за област Перник (7.5‰) и за ЮЗР (9.5‰). Развитието на естественото възпроизводство на населението на общината по данни на НСИ се вижда от данните в таблица 3. Раждаемостта е по-висока в общинския център. За селата само в отделни населени места е регистрирана.

Смъртността (в т.ч. коефициентът на смъртност) на населението е вторият основен компонент, формиращ естествения прираст на населението. През разглеждания период броят на умрелите лица в общината се движи в диапазона 210-258 д. годишно (като през ***2021 г.*** техният брой е 256 д.). Това формира коефициент на смъртност за периода в рамките на около 28-40‰, в т.ч. за 2021 г. 40.4 ‰ (за страната – 15.5‰ през 2021 г., за област Перник – 19.9‰, за ЮЗР – 13.6‰). Данните от таблицата показват, че общата смъртност на населението на общината е доста по-висока от средните стойности за страната и областта.

Таблица № 3

Естествен прираст на населението

Населени места	2010 г.			2012 г.			2014 г.			2016 г.			2021 г.		
	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	Естествен прираст	Родени	Умрели	прираст Естествен
	Брой														
Общ. Трън	47	210	-163	46	258	-212	42	221	-179	43	223	-180	37	256	-219
Обл. Перник	1097	2393	-1296	959	2488	-1529	939	2366	-1427	950	2395	-1445	922	2445	-1523
Общ. Трън	6.2	27.8	-21.6	6.8	38.7	-31.9	6.4	33.8	-27.4	6.7	34.7	-28	5.8	40.4	-34.6
Обл. Перник	8.1	17.7	-9.6	7.3	18.9	-11.6	7.3	18.5	-11.2	7.6	19.2	-11.6	7.5	19.9	-12.4

Естественият прираст на населението на общината е отрицателен, в диапазона между минус 21,6‰ и минус 34,6‰ (табл.3,). За сравнение средно за страната през 2017 г. естественият прираст е минус 6.5‰, в т. ч за градовете минус 4,0 ‰, за селата минус 13.5‰ ; за областта стойностите на показателя са съответно минус 12.4‰ – общо, минус 8.8 ‰ за градовете и -25.7 ‰ за селата в областта; за ЮЗР минус 4.1‰ – общо, за градовете минус 2.5‰, селата в района минус 12.9‰). Данните показват, че естественият прираст на населението на страната, района, областта и общината е отрицателен, като различията са в неговата интензивност – за общината той е значително с по-високи отрицателни стойности, формирани от ниската раждаемост и главно от високата смъртност, поради застаряване на населението.

Механичното движение на населението на община Трън показва, че броят на заселените лица е по-голям от този на изселените (табл.4.).
През 2021 г. в общината са се заселили 269 души, а изселените са 149. Това формира положителен механичен прираст, характерен за целия период 2010-2021 г. За отбелязване е, че механичният прираст на град Трън също е положителен.
В сравнителен план, средните коефициенти за движение на населението на община Трън съпоставени със съответните за област Перник и страната, показват че демографските параметри в общината имат специфични проявления.

Таблица № 4

Механичен прираст на населението (брой)															
	2010 г.			2012 г.			2014 г.			2016 г.			2021 г.		
Населени места	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общ. Трън	255	214	41	176	114	62	220	130	90	258	142	111	269	149	120
Гр. Трън	155	100	55	122	58	64	117	73	44	147	76	71	195	59	136
Села	100	114	-14	54	56	-2	103	57	46	111	66	45	74	90	-16
Обл. Перник	3299	3558	-259	1589	1817	-228	2082	2303	-221	1859	2100	-241	2442	2268	174

От 2007 г. механичното движение на населението съгласно методиката на НСИ включва лицата, които са променили настоящия си адрес не само в рамките на страната, но и извън нея. Заселените по области, общини и населени места включват и лицата, изселени от чужбина и заселили се в страната. Изселените от областите, общините и населените места включват и лицата, заселили се в чужбина. Механичният прираст е резултат от вътрешната и външната

миграция. Вътрешната миграция на населението се отнася за мигриралите лица. Данните са получени въз основа на обработените съобщения за промяна на настоящия адрес на лицата в страната. *Данните за външната миграция обхващат само лицата, които са декларирали* пред административните власти промяната на своя настоящ адрес от страната в друга държава и от други държави в страната.

3.1.2. Основни демографски структури

- ***Структура на населението по пол***

Половата структура на населението е с пропорции, които са сходни със средните за областта и страната. Броят на жените в общината (1885 д. – 2021г.) е по-малък от този на мъжете (1928 д.) .

- ***Възрастова структура***

За периода 2011-2021 г. настъпват изменения във възрастовата структура на населението на общината. Налице е процес на демографско остаряване, особено сред населението на селата, където възрастното население е колкото населението в активна възраст.

- През 2011 г. под 15-годишна възраст са били 340 д. – 9.0% от населението на общината. През 2021 г. техният брой е намалял на 302 д. – 9,9%).
- На фона на общото намаление на населението намаляват и контингентите във възрастовата група 15-64 години от 4215 д. (61.0%) през 2011 г. на 3553 д. (56.5%) през 2021 г.
- Населението над 65 години намалява като абсолютен брой, (2119 д. през 2011 г.; 2100 д. през 2021 г.).

Следва да се отбележи, че с най-благоприятна възрастова структура е гр. Трън, а с най-влошена – много малките населени места. Процес на остаряване на населението се наблюдава и на областно, регионално и национално ниво.

Разпределението на населението на общината във възрастовите групи под, във и над трудоспособна възраст през 2021 г. по данни на НСИ е както следва: 647д. – 10.3% (под трудоспособна възраст), 2311 д. – 52.6% (във трудоспособна възраст) и 1334 д. – 37.1% (над трудоспособна възраст) (*табл. 6.1, фиг. 5*). За град Трън структурата на населението според тези три възрастови групи (под, във и над трудоспособна възраст) е доста по-благоприятна в сравнение с тази на населението в селата. 51.9% от населението на селата е в надтрудоспособна възраст, докато за град Трън този дял е 28.3%. Трудоспособните контингенти в град Трън съставляват 78.5% от населението на града, докато за селата техният дял е 22.8%. Младите генерации в подтрудоспособна възраст в град Трън са 13.2%, а в селата – 5.3%.

Структурните съотношения по пол са в съответствие с изискванията за трудоспособната възраст при мъжете и жените, което дава дифенцирани показатели, т.е. мъжете преобладават в трудоспособната възраст и съответно са с по-малък дял сред населението над трудоспособна възраст в сравнение с жените.

Намаляващият брой на лица в училищна възраст рефлектира и върху условията за функциониране на училищната мрежа.

Образователна структура

Структурата на населението по образователен ценз се наблюдава при преброяванията. За периода до 2021 г. образователната структура на населението на 7 и повече навършени години се подобрява в сравнение с предходните преброявания, с тенденция на увеличение на броят и делът на населението с висше и средно образование и намаляване на броя на лицата с по-ниско образование.

Към 31.12.2021 година броят на лицата с висше образование е 195 д., или 7.4% от населението на 7 и повече години. В сравнение с предходното преброяване относителният дял на висшистите се увеличава с 2 процентни пункта.

Данните показват, че 46.2% (2086 д.) от населението на община Трън на 7 и повече години е със средно образование, като за последните десет години увеличението е с 10.9 процентни пункта. С основно образование са 1177 д. – 32.6%. Начално и незавършено начално образование имат 13.1% (277 д.) от жителите на общината, а 35 души (0.5%) никога не са посещавали училище и са неграмотни.

За периода между последните две преброявания на населението (2011-2021 г.) делът на високообразованото население в община Трън (със средно и висше университетско и колежанско образование) нараства от 40.7% на 53.6% (спрямо населението на 7 и повече години). Лицата с основно образование намаляват от 37.6% на 32.6%, а тези с начално и незавършено начално образование също намаляват от 20.7% (2011 г.) на 13.1% (2021 г.). Неграмотното население също бележи тенденция на намаление от 0.7% на 0.5%.

Населението на общинския център – Трън е с по-високо образователно равнище в сравнение със средното за общината.

Най-голям е делът на лицата със средно и с основно образование в общината. Ромското население в общината е с по-нисък образователен ценз, което е характерно и за страната като цяло.

- ***Етническа структура***

Етническата структура на населението, както и образователната се наблюдава при преброяванията, като се прилага принципът на доброволен отговор. От отговорилите на доброволния въпрос за етническа принадлежност в община Трън (95.4% от населението на общината), при преброяването на населението през 2021 г., от българската етническа група се самоопределят 96.7% от населението на общината. Българската етническа група доминира, като обхваща 3153 д. от лицата, доброволно декларирали етническото си самоопределение . От турската етническа група към 1.02.2021 г. са се самоопределили 0.1% – 7 д.

Характерно е, че не настъпват съществени изменения в етническата структура на населението в годините между последните две преброявания – запазва се доминиращата численост на българският етнос и равнопоставеността и равноправието на всички етноси.

Ромският етнос към 01.02.2011 г. наброява 650 души , ***според самоопределението*** *на лицата,* но в действителност са повече (съсредоточени основно в град Трън). Ромската етническа група в град Трън е съсредоточена предимно в квартал „Мурговица", като кварталът е със смесено население, преобладаваща част от което са роми. Около 92.7% от ромите в ромските семейства живеят при добри материално-битови и санитарно-хигиенни условия. Около 90% от ромите са интегрирани в обществото. Останалите 7.3% живеят при лоши битови условия, в пренаселени жилища. В училището и детската градина в общината няма обособени групи с деца и ученици от ромската общност.

Към други етнически групи са се самоопределили 11 души, или 0.2%

6

3.1.4. Основни изводи и тенденции в демографското развитие.

Основните изводи и тенденции дават една обща характеристика на основната общност, за която е предназначен плана /населението на община Трън / и те са:

- Демографското развитие на общината е подобно на повечето общини, разположени в селските и планински райони на страната.
- Броят на населението на общината е с тенденция на намаление, но с по-нисък интензитет през последните години.
- Очертаните тенденции в естественото движение на населението бележат възпроизводство с отрицателен естествен прираст.
- Налице е намаление на родилните контингенти и на най-репродуктивната възрастова група (15-34 г.) (обща тенденция за страната и областта).
- Нето-миграцията е положителна, по-изявена е временната трудова миграция, свързана с пазара на труда.
- Структурата на населението по пол е сравнително балансирана.
- Наблюдава се тенденция на постепенно застаряване на населението на общината (характерна и за областта и страната).
- Възпроизводството на трудоспособното население е по-неблагоприятно от средното ниво за областта и страната – 100 лица излизащи от трудоспособна възраст се заместват от 44 д. (средно за областта – 49 д., за страната – 62 д.).
- Броят на лицата с висше и средно образование нараства, а намалява този на лицата с ниско образование за периода между последните две преброявания (2001-2011 г.), но образователният ценз на населението на общината е под средното ниво за областта и страната. Образователното равнище е по-високо в общинския център – гр. Трън.

В етническата структура на населението основна етнически група е българската. Не се очертават съществени изменения в етническата структура на населението на общината за периода между последните две преброявания, различията са в резултат на общото намаление на населението.

4. Описание на икономическата среда.

4.1. Обща характеристика и тенденции в икономическото развитие на община Трън.

Анализът на стопанската дейност е извършен на базата на информация от НСИ, от регистъра на статистическите единици и други данни, използвани за планирането на защитата при бедствия.

Икономическите резултати за периода 2010-2021 г. показват процес на известно възстановяване след икономическатна криза от 2009 г. Кризисните явления в индустрията са силно изявени. Анализът на наличната информация показва, че стопанската криза е факторът, който оказва негативно влияние върху икономическите инициативи, респективно води до закриване на дейности.

През анализирания период селското стопанство успява да увеличи своя обем.

Секторът на услугите показва по-висок растеж през 2012 г., но като цяло отбелязва по-малки промени като участие в структурата на произведената продукция от общинската икономика.

За характеризиране на икономиката са анализирани показатели на ниво община за вида на регистрираните предприятия в нефинансовия сектор в зависимост от броя на заетия персонал. В общината през 2017 г. са регистрирани общо 108 броя предприятия. Обликът на общинската икономика дават микро- и малките предприятия.

В община Трън, в икономическо отношение съсредоточие на активности е основно град Трън. Промишленият сектор е представен предимно от дървопреработваща промишленост и дърводобивна промишленост..

По отношение на абсолютния брой на регистрираните предприятия през наблюдавания период се очертава тенденция на нарастване главно на предприятията в сферата на услугите и аграрния сектор.

В динамиката на предприятията в общината измененията се дължат основно на структурните промени и икономическата криза (след 2009 г.) . Като цяло броят на предприятията в община Трън се е увеличил със 76 за периода 2010-2021 г. – от 69 през 2010 г. на 108 през 2021 г.основно микро и малки предприятия.

През анализирания период най-голям е броят на фирмите, които са ангажирани с дърводобив и дървообработване,търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети (32.8% от всички предприятия в общината, 2021 г.). На второ място е селското стопанската дейност – 27.2%, следвано от фирмите ангажирани с хотелиерство и ресторантьорство (12.5%) и от предприятията в преработващата, добивната промишленост и друга промишленост, производство и разпределение на електрическа енергия. Добре са представени още:, административните и спомагателни дейности. Не е малък и броят на предприятията в хуманното здравеопазване, социалната работа, културата, спорта и развлеченията.

Общите приходи от дейността на нефинансовите предприятия в община Трън се характеризират с динамика, като през 2010 г. те са били 20 223 хил.лв., постепенно се увеличават и през 2021 г. те са 50 592 хил.лв. . Най-висок ръст на реализираните приходи за наблюдавания период е отбелязан в икономическите дейности „дърводобив и дървообработване“.

Стойността на произведената продукция е с най-нисък размер през 2010г. (13527 хил.лв.), през 2021 г. вече е 38 663 хил.лв. Дълготрайните материални активи (ДМА) бележат постепенно нарастване и през 2017 г. достигат 34 350 хил.лв.

4.1.1. Инвестиционна активност и атрактивност

Инвестициите са особено важни за устойчивото икономическо развитие, тъй като в тяхната основа стоят финансови средства, които се влагат за по-продължителен период от време. На базата на направените инвестиции се очаква нарастване на доходите, капитала и други полезни икономически ефекти след определен срок от време.

Модернизирането на съществуващата и изграждането на нова инфраструктура е важно за социално-икономическото развитие на гр.Трън. Това дава възможност за осигуряване на предпоставки за растеж на местната икономика, което е от значимост за нейната ефективност. От съществено значение в това отношение са инвестициите в публичния сектор, които подобряват транспортните, енергийните, комуникационните и ВиК мрежите и създават по-добри условия на живот на местното население, но не са директно свързани с получаване на максимален доход и възвръщаемост.

Разходите за дълготрайни материални активи (ДМА) в общината са най-големи през 2012 г. (8689 хил. лв.), а най-малки през 2010 г. (5226 хил. лв.). През 2021 г. размерът на разходите за ДМА възлиза на 6364 хил. лв. (*табл. 10*).

Икономически дейности (А21)	**2010 г.**	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**	**2014 г.**	**2015**	**2016**	**2021**
Общо за община Трън	**5226**	**6525**	**8689**	**5576**	**7469**	**8578**	**5985**	**6364**
Селско, горско и рибно стопанство	2340	1664	956	2560	2634	2956	1172	2890
Преработваща промишленост	143	533	126	..	837	755	299	412

Икономически дейности (A21)	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015	2016	2021
Пр-во и разпределение на електрическа		-	5423	-	386			
Добивна, преработваща и др.-промишленост; Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	-	-	-	..	860	332	486
Строителство	139	135	322	135	..	..	..	..
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети, Транспорт, складиране и пощи; Хотелиерство и ресторантьорство	1136	302	680	-	901	198	108	401
Създаване и разпространение на информация; далекосъобщения	..	-	-	-	-	-	-	-
Операции с недвижими имоти				-	..	-	..	-
Професионални дейности и научни изследвания; Административни и спомагателни дейности	..	..	..	..	..	..	..	-
Образование						..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	1172	33	408	1706	-	..		..
Култура, спорт и развлечения			..	-	-	-	-	-
Други дейности	..	-	..	452	-	430	..	77

Най-голям дял в разходите за ДМА имат тези в селското стопанство.

Увеличаването на вътрешните и външните инвестиции в общината е свързано с провеждането на целенасочена инвестиционна политика, активен маркетинг и реклама за популяризиране на условията за бизнес и инвестиции на територията на общината, както и изграждането на инфраструктурата в общината.

4.2. Анализ на развитието по сектори.

4.2.1. Индустрия

Индустрията според методологията на НСИ включва добивна и преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа енергия ; доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване; строителство.

Промишлеността в общината е представена от предприятия на преработващата и добивната промишленост –дърводобив и дървообработване . Икономическият потенциал на общината е съсредоточен в гр. Трън и се явява основен фактор за осигуряване на трудова заетост на работната сила от района. Структуроопределящи са предприятията , „Румасия” ЕООД,“Дейна“ЕООД,“Васил Василев-Кентон“,“Манчини“ОО0 СД“Тони“ и др.

. Определящи за общинската икономика са промишлеността, търговията, горското стопанство и земеделието. . Развитието на частния сектор е насочено предимно в сферата на търговията и услугите. Развит е малкият и среден семеен бизнес. Добрите климатични условия благоприятстват за отглеждане на зърнени култури (пшеница, ечемик, овес), фуражни култури, както и на някои технически култури (слънчоглед), трайни насаждения и картофи.

Проектите са насочени предимно към подобряване на икономическата, социалната и техническата инфраструктура, опазване на околната среда, развитие на културата, спорта и туризма. Обезпечеността на общината с поземлени и водни ресурси, добрите природни дадености, наличието на икономически и инфраструктурен потенциал, потенциалът в образователната и културната сфера и наличието на добре обоснована общинска политика и

осигуреност с инвестиционни ресурси дават възможност за стабилизиране на икономиката и селското стопанство. Перспективата е чрез активна политика да бъдат привлечени български и чуждестранни инвеститори, които да усвоят неизползвана общинска собственост, да реализират проекти насочени към оползотворяване на наличните обработваеми земи и селскостопански сграден фонд, да инвестират в областта на културния и селския туризъм.

Строителният отрасъл е един от отраслите, най-силно засегнати от стопанската криза. Заетите лица за периода 2011-2021 г. бележат значителен спад. Строителните предприятия в отрасъла през 2021 г. са 8.

4.3. Селско, горско и рибно стопанство

- ***Селско стопанство***

Селското стопанство е традиционна икономическа дейност за всички населени места в общината, като то е основен отрасъл в селата. Представено е от подотраслите растениевъдство и животновъдство, като растениевъдното направление е с по-голям дял. Регистрирани са 427 земеделски стопанства (ЗС) през стопанската година 2016/2021 г., от които 375 – на физически лица и 52 – на юридически лица (*табл. 11*).

Таблица № 11

Брой на земеделските стопани (ЗС) регистрирани по реда на Наредба №3/1999 г. за създаване и поддържане на регистъра на земеделските стопани

Регистрация на ЗС по стопански години	Общ брой на регистрираните ЗС	ЗС - Физически лица и ЕТ (бр.)	ЗС - Юридически лица (бр.)
2010/2011 г.	108	89	11
2011/2012 г.	130	100	24
2012/2013 г.	200	175	31
2013/2014 г.	250	208	40
2014/2015 г.	295	153	40
2015/2016 г.	407	324	42
2016/2021 г.	427	375	52

Благоприятните природни предпоставки, както и стратегическото местоположение спрямо голям консумативен център (град Перник), създават добри възможности за развитие на селското стопанство.

За развитие на *растениевъдството* в общината са налице благоприятни природогеографски условия (релеф, климат, почви, води). Големият размер на земеделските територии – близо 2/3 от площта на общината (от които около 85% обработваеми) е фактор за развитие на земеделието. Отглеждат се предимно: зърнено-житни култури (пшеница, овес, ечемик), технически култури (слънчоглед), царевица (за зърно), картофи, фуражни култури (царевица за силаж, фуражен грах и др.). Зеленчукопроизводството няма пазарна ориентация, развито е главно в семейните градини.

В структурата на засетите площи (табл.12), най-голям е делът на зърнено-житните култури (2/3 от засетите площи), следвани от техническите култури (22%).

През последните години се увеличават и площите, засети със слънчоглед и трайни насаждения (ябълки, сливи, круши). Благоприятни условия за отглеждане на трайни насаждения има в землищата на с.Главановци,с.Слишовци с.Ярловци,с.Вукан и с.Костуринци.

.

Таблица № 12

Засети площи с основни видове отглеждани култури на територията на общ.Трън и среден добив от тях през годините 2010 - 2017г.

	2010 г.	**2011 г.**	**2012 г.**	**2013 г.**	**2014 г.**	**2015**	**2016**	**2021**
Култури	**Засети площи (дка)**							
пшеница	25750	18482	26340	39350	41500	26140	28500	32588
овес	3100	1680	4316	2270	2000	1500	1050	2356
пролетен ечемик	1860	520	1630	2700	1400	1200	1440	520
фуражен грах	665	750	850	1200	1140	200	150	260
картофи	550	353	473	350	350	380	350	367
царевица за силаж	1335	1840	3200	2990	2600	2500	2900	2900
царевица за зърно	1100	2100	4170	2500	5200	4100	2960	3536
слънчоглед	9950	14400	11150	14340	15000	13950	19135	25082
Култури	**Среден добив (от дка)**							
пшеница	248	251	250	314	320	352	312	320
овес	3100	1680	4316	2270	2000	1500	1050	2356
пролетен ечемик	1860	520	1630	2700	1400	1200	1440	520
фуражен грах	665	750	850	1200	1140	200	150	260
картофи	550	353	473	350	350	380	350	367
царевица за силаж	1335	1840	3200	2990	2600	4100	2960	3536
царевица за зърно	1100	2100	4170	2500	5200	4100	2960	3536

Размерът на поливните площи е ограничен (под 5%).

Основните аспекти в развитието на растениевъдството са следните:

– Природните условия (почвено-климатични) имат важно значение за специализацията на селскостопанските култури.

– В общината са налице благоприятни предпоставки за развитие на зърнопроизводство, технически и фуражни култури, трайни насаждения.

– Според засетите площи с най-висок дял са зърнените и техническите култури.

– Трайните насаждения имат неголям дял с добри възможности за развитие.

– Налице са обективни условия за развитие на основните и традиционни култури, основани на принципите на биологично производство.

Таблица №13

Стопанства и категории на използвана земеделска площ в община Трън*												
Използвана земеделска площ		**Обработваема земя**		**Зърнени култури**		**Технически култури**		**Фуражни култури**		**Постоянно затревени площи**		**Овощни видове и други трайни насаждения**	
Стопанства (бр.)	Площ (дка)	Стопанства (бр,)	Площ (дка)	Стопанства (бр.)	Площ (дка)	Стопанства (бр.)	Площ (дка)	Стопанства (бр.)	Площ (дка)	Стопанства (бр.)	Площ (дка)	Стопанства (бр.)	Площ (дка)

627	116823.4	328	82641.4	210	40482.9	26	18655.9	65	3825.6	543	34014.6	15	68.6
Стопанства и видове животни в община Трън													
Говеда,Биволи		**Овце**		**Кози**		**Свине**		**Зайци**		**Птици**		**Пчелни семейства**	
Стопанства (бр.)	Животни (бр.)	Стопанства (бр.)	Животни (бр.)	Стопанства (бр.)	Животни (бр.)	Стопанства (бр.)	Животни (бр.)	Стопанства (бр.)	Животни (бр.)	Стопанства (бр.)	Животни (бр.)	Стопанства (бр)	Животни (бр.)
145	1721	281	2598	229	890	267	619	84	1126	447	7913	76	950

**) Данни от първото преброяване през 2010 г. проведено в България, който е основен източник на информация за състоянието и тенденцията в развитието на земеделието.*

Източник: *ОД "Земеделие" - Перник*

На територията на общината съществуват предпоставки и условия за развитие на *животновъдството*. Фуражната база, наличието на постоянно затревени площи, естествени ливади, мери и пасища, както и съществуващите традиции в тази област са добра предпоставка за неговото развитие. В общината се отглеждат основно говеда, овце, кози, свине, птици, пчелни семейства (*табл. 13*). Това се потвърждава и от данните от проведената анкета за броя на селскостопанските животни (*табл. 14*).

Преобладават дребните животновъдни стопанства (чиято продукция е предназначена за лична консумация в стопанството), без пазарна ориентация. За периода се очертава запазване на броя на едрия добитък (говеда, вкл. крави) и намаляване на свинете и на дребния добитък (овце, кози).

Таблица № 14

Община Трън - Брой селскостопански животни по вид**)*

Общо Говеда	Млечни крави на 2 и повече години	Общо Биволи	Биволици	Общо Овце	Млечни овце майки	Общо Кози	Млечни кози майки	Общо свине	Основни свине майки
650	420	5	4	1570	1400	250	221	210	200

**) Анкета на селскостопанските животни - 01.11.2021 г.*

Условията в общината са благоприятни за развитие на животновъдство с месно и млечно направление (говедовъдство, овцевъдство, козевъдство). Свиневъдството е застъпено главно в личните стопанства в цялата община. Птицевъдството също е развито, а през последните години се развива добре пчеларството.

Като цяло може да се направи изводът, че потенциалът за развитие на селското стопанство на територията на общината е добър. Комбинацията от климатични и почвени условия позволява на територията на общината да се отглеждат култури традиционни за общината. Проблем е липсата на държавна подкрепа и възможности за ефективна реализация на земеделската продукция. Конкуренцията от вносни земеделски стоки също демотивира земеделските производители и се отразява негативно на селското стопанство.

- ***Горско стопанство***

Горските територии на общината се включват към Териториално поделение (ТП) ДГС „Трън" на Югозападно държавно предприятие и Общинско предприятие „Трънска гора". Площта на горските територии на общината е 28.6% от общата територия (данни на НСИ). От особена важност за дейността на горското стопанството са пътищата от републиканската пътна мрежа Брезник - Трън, Трън-Пенкьовци и Трън-Дълга лука. По тези пътни артерии става извозването на основната част на добитата продукция. През горските масиви е прекарана мрежа от черни горски пътища в относително добро състояние. Съществуващата пътна и съобщителна мрежа благоприятстват стопанисването на горите в района.

Площта на стопанството обхваща землищата на всичките 52 населени места от община Трън. Територията на държавно горско стопанство „Трън" е с голямо разнообразие на теренни форми. Редуват се ниски заоблени хълмове със силно пресечен планински релеф и котловини.

Най-голямата котловина е „Знеполе“, намираща се в подножието на Руй планина. По-компактна е площта на държавното горско стопанство в планините от Краище (западната част на горското стопанството) в района на селата Пенкьовци,Долна Мелна Стайчовци и Кожинци.

. Дървесният вид, който дава облика на държавно горско стопанство „Трън” е белият бор. Той заема 33.3% (по данни на ДГС „Трън” от 17.01.2020 г.) от залесената площ на горското стопанството. Следват го черният бор – 23.4%, букът 19.5%, зимният дъб –1 9.5%, габърът – 9.3% и др. По подпояси разпределението на дървесни видове е неравномерно. В по-високият подпояс преобладават букът и белият бор, докато в ниският вследствие стопанската дейност значително е намаляло участието на букът и зимният дъб и на тяхно място са създадени иглолистни култури.

Естествената растителност в „Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела” е представена от чисти и смесени издънкови насаждения от бук, габър и дъбове, с участие в състава единично или с 1-2 десети на много други дървесни видове, като клен, мъждрян, липи, трепетлика и др., които са техни спътници. Тези насаждения имат производителност от II до V бонитет в зависимост от месторастенията, които обитават.

Горите в района на ДГС „Трън”, като източник на дървесина, странични ползвания (лечебни растения, гъби, горски плодове) и други са от значение за икономиката на общината. Районът на стопанството представлява добра база за развитието на ловно стопанство с дивечови запаси и видово разнообразие. Язовирите, намиращи се на територията на общината, предлагат добри условия за провеждане на любителски и спортен риболов.

Общата площ на горските територии съгласно горскостопанския план от 2020 г.е 316,6 кв.км. от територията на общината.Преобладаваща част от горите са общинска собственост следва държавна и частна собственост и друга.

Обществени екосистемни ползи от горските територии, като резултат от специализираните дейности по управлението им обхващат:

- поддържане на традиционния ландшафт;
- осигуряване на условия за рекреация и туризъм;
- защита на инфраструктурни обекти и съоръжения;
- защита срещу ерозия на почвата;
- обезпечаване на количеството и качеството на водата;
- поддържане на биологичното разнообразие;
- екраниране, поглъщане на шум, поддържане на микроклимат;
- забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата.

4.4. Туризъм

В развитието на туристическата функция на общината от значение е изградената туристическа инфраструктура. Сред нея основно място заемат средствата за подслон и местата за настаняване.

Красивият пейзаж на Трънския край през четирите сезона предполага създаване на отлични условия за екологичен, опознавателен и алтернативен туризъм, които привличат наши и чуждестранни гости.По официални данни на НИС в община Трън се предлагат услуги в туристическия сектор-5 средства за подслон и настаняване/официално регистрирани хотел“Ерма“ хижа „РУЙ“ и къщи за гости и други места за настаняване с 10 и повече легла..

Туристически ресурси, които не са екпонирани напълно, са тези с антропогенен характер, свързани с културно-историческото наследство. Обекти на съхранената историческа и културна памет в общината са религиозни исторически и културни паметници – църкви, манастири и др. Сред тях се открояват църквата „Света Петка”, манастира „Св. Архангел Михаил” , църквата „Св. Николай” в гр.Трън, и др. Много църкви и манастири в селата на общината са от възрожденската епоха. Част от движимите културни ценности са експонирани в Общинския исторически музей в гр. Трън.

Трънският край привлича и много любители на лова. Най-голям е интересът към: дивата свиня и хищниците вълк, лисица и чакал. Има и изобилие от дребен дивеч – пъдпъдъци, яребици и фазани.

Основното направление за стопанисване на дивеча в района на дейност на ДГС „Трън" през следващото десетилетие ще бъде дивечовъдната дейност, насочена към селекция и подобряване качеството на наличните дивечови популации и разселване на подходящи видове според местообитанията. Успоредно с това ще се развива организиран ловен туризъм, добив на трофеи и дивечово месо, ремонт и поддържане на изградената материална база и охрана на дивеча с оглед достигане на екологосъобразни допустими дивечови запаси и развитие на съвременно ловно стопанство. Близостта със столицата и големият брой туристи предлагат възможност за развитие на странични дейности – екологичен туризъм, конни преходи, офф-роуд, риболовен туризъм, курсове по оцеляване, зелени училища и много други.На територията на общината се намират природните забележителности :ждрелото на р.Ерма и ждрелото при с.Врабча.

Съгласно Програмата за развитие на туризма в община Трън за периода 2015 - 2018 г. и Програмата за управление на кмета на община Трън се предвижда развитие на различни форми на туризъм и предоставянето на тематично ориентирани допълнителни туристически услуги:

- ловен и риболовен туризъм и др.
- селски туризъм;
- културно-исторически туризъм;
- еко- туризъм.

Рекреационно-туристическият потенциал не е използван изцяло. В общината има предпоставки за развитие на устойчив туризъм, чрез съхраняване и опазване дългосрочно на природните, културните и социалните ресурси и по положителен и балансиран начин запазване на околната среда.

5. Инфраструктура.

5.1. Обитаване и жилищен фон

5.1.1. Обща характеристика и структура

В община Трън към **2021** г. са изградени 7441 жилища със 547.8 хил.кв.м. полезна площ и 409.6 хил.кв.м. жилищна площ. 24.8% (1353 бр.) от жилищата в общината са изградени в общинския център – град Трън .

През последните години не се наблюдават съществени изменения в броя на жилищата в общината. Увеличението на жилищната и спомагателната площ е свързано с намалението на населението и главно на селското население.

Въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища за периода 2010-2021 г. са представени в таблица № 15.

Таблица №15

Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища в община Трън за периода 2010-2021 г.

Години	Въведени в експлоатация новопостроени жилища, брой		Полезна площ на въведените в експлоатация новопостроени жилища, кв.м.
	общо	в т.ч. в града	
2010	2	1	304
2011	2	1	152
2012	3	2	403
2013	3	-	170
2014	5	2	1000
2021	4	2	502

Години	Въведени в експлоатация новопостроени жилища, брой		Полезна площ на въведените в експлоатация новопостроени жилища, кв.м.
	общо	в т.ч. в града	
2016	3	2	506
2021	2	1	117

От таблицата се вижда, че новопостроените жилищни сгради и жилища са както на територията на града, така също и в селата (вероятно като жилища за временно обитаване).

На човек от населението в общината се пада 65 кв.м. жилищна площ и 12 кв.м. – спомагателна площ (*табл. 17, фиг.10*). Средната полезната площ на едно жилище е 64 кв.м. В град Брезник стойностите на показателите отнесени към населението – „полезна площ на човек от населението", „жилищна и спомагателна площ на човек от населението" са по-ниски в сравнение с тези в селата, поради по-голямата численост на населението в града и намалението на числеността на селското население. Жилищната площ на човек от населението в град Трън е 28.9 кв.м., а спомагателната площ в града на човек от населението е 5.1, докато за селата площите на тези показатели са съответно 126,3 кв.м. и 24.4 кв.м.

Обитаваните жилища в общината са 35.7% (средно за област Перник 55.1% от жилищата са обитавани, като най-висок е делът на обитаваните жилища в община Перник - 70.7%, а най-нисък – в община Трън - 24.0%).

Жилищни сгради по години на построяване

Близо 40% от жилищния фонд (жилища) в общината е изграден в периода до 1960 г. (37.7%) (*табл. 18, фиг. 11*). Годините от втората половина на 20 в. (1960-1990) са с най-висок дял на построени жилища – повече от половината от жилищата са построени през тези години – 55.9%. Възпроизводството на жилищата след началото на прехода (1990-2000 г.) е значително по-малко (4.7%) в сравнение с предходните периоди. След 2000 г., към фонда са добавени 1.6%. За град Трън е характерно, че до 1960 г. са изградени 18.4% от жилищата, а основно жилищата са изградени през 1960-1990 г. – 76.7%. През последното десетилетие на миналия век (1990-2000 г.) са изградени 3.0% от жилищата в града, а след 2000 г. – 1.9%.

Жилища към 31.12.2021 г. по периоди на построяване

	Жилища - общо	**Периоди на построяване**								
		до 1918 г.	**1919 - 1945 г.**	**1946 - 1960 г.**	**1961 - 1970 г.**	**1971 - 1980 г.**	**1981 - 1990 г.**	**1991 - 2000 г.**	**2001 - 2010 г.**	**от началото на 2021 г.**
	Брой									
Общ. Трън	**7441**	**393**	**1585**	**1238**	**1134**	**1953**	**1677**	**397**	**112**	**26**
В гр.Трън	1353	66	83	240	542	821	256	63	31	9
В селата	6088	327	1502	998	592	1132	1421	334	81	17
	Относителен дял -									
Общ. Трън	**100.0**	**4.6**	**18.6**	**14.5**	**13.3**	**22.9**	**19.7**	**4.7**	**1.3**	**0.3**
В гр. Трън	100.0	3.1	3.9	11.4	25.7	38.9	12.1	3.0	1.5	0.4
В селата	100.0	5.1	23.5	15.6	9.2	17.7	22.2	5.2	1.3	0.3

В селата ситуацията е по-различна, т.е жилищният фонд е по-стар. 44.2% от жилищата са изградени до 1960 г., 49.2% са изградени в периода 1960-1990 г., 5.2% през 1990-2000 г. и 1.5% от жилищата в селата са изградени след 2000 г.

Фигура № 11

5.1.2. Жилищни сгради по брой на етажите

Повечето от жилищните сгради в общината са едноетажни (3780 бр. – 46.8%) и двуетажни (3510 бр. – 42.5%) (*табл. 19*). Триетажните жилищни сгради в общината са 5.8%, а четириетажните – 1.9%. В град Трън близо половината от жилищните сгради са двуетажни (49.5%). Едноетажните жилищни сгради съставляват 17.7% от жилищните сгради в града. С висок дял са и три- и четириетажните жилищни сгради – съответно 13.0% и 7.5%), както и осеметажните (9.1%). В селата повече от половината от жилищните сгради са едноетажни (56.4%). Двуетажните жилищни сгради също са със значителен дял (40.1%). Останалите жилищни сгради в селата (3.5%) са триетажни.

5.1.3. Структура на жилищата по форма на собственост

По данни на НИС показват, че 99.2% от жилищата в общината са частни на физически лица.

Общината разполага със 18 броя общински жилища.

5.1.4. Структура на жилищните сгради според конструкцията

По вида на *конструкцията*, жилищният фонд към 2021 г. е представен в четири обобщени категории – панели, стомано-бетон, тухлени с бетонна плоча и тухлени с гредоред. Панелните жилища са 3.1% (268 бр.), по-голяма част от тях (232 бр.) са изградени в град Трън. Стоманобетонните са 3.9% (336 бр.). Категорията „тухлени с бетонна плоча" са най-масовият вид сгради (48.7%) от всички жилищни сгради (с най-голям дял в гр. Трън – 64.2% от жилищните сгради в града). Тухлените жилищни сгради с гредоред са 22.8% от жилищните сгради в общината, като техният дял е по-висок в селата (25.7%), докато в град Трън той е 13.8%.

Жилища към 31.12.2021 г. по вид на конструкцията

	Жилища - общо	**По конструкция**				
		Панели	**Стомано-бетон**	**Тухлени с бетонна плоча**	**Тухлени с гредоред**	**Други**
	Брой					
Общ.Трън	**7441**	**268**	**336**	**4151**	**1940**	**1820**
В гр. Трън	1353	232	145	1356	291	87
В селата	6088	36	191	2795	1649	1733
	Относителен дял - %					
Общ. Трън	**100.0**	**3.1**	**3.9**	**48.7**	**22.8**	**21.4**
В гр. Трън	100.0	11.0	6.9	64.2	13.8	4.1
В селата	100.0	0.6	3.0	43.6	25.7	27.1

5.1.5. Жилища по брой на стаите

Важността на структурата на жилищния фонд по стайност се определя от съответствието между структурата на обитателите и пазарното търсене. От общия брой на жилищата в общината 2/3 са двустайни и тристайни, което дава косвена информация за предпочитанията и възможностите на сегашните им обитатели. Четиристайните жилища в общината също са с висок дял, като съставляват 15.1% от общия им брой, тези с 5 стаи – 5.4%, а тези с 6 и повече стаи – 4.8%. Едностайните жилища са 8.7% от общия брой жилища в общината.

На 1000 човека от населението в община Трън се падат 1152 жилища, в т.ч. за град Трън – 434, а за селата 2748, но част от жилищата в селата са необитаеми. Средно в едно жилище в община Трън живеят 0.7 души, в т.ч. в гр. Трън 1.9, в селата – 0.4.

5.1.6. Благоустроеност на жилищата

В Община Трън жилищата в града са сравнително благоустроени. Над 91.3% от жилищата в града притежават стандартните елементи – електричество и вода. 96.6% от жилищата в града имат обществена канализация.

На територията на общината съществуват голям брой необитавани жилища (предимно в селата).

Статистическите данни показват, че: 59.3% от жилищата в общината имат като съвкупност електрически ток, водопровод, канализация 11.4% имат като съвкупност електрически ток, водопровод, канализация, централно/местно отопление; 22.8% имат само ел.ток и водопровод; 6.1% – само ел.ток; без благоустроеност са 0.4% от жилищата в общината .

В град Трън по-голяма част от жилищата са свързани с обществена канализация, докато в селата жилищата са свързани основно със септични и попивни ями или други пречиствателни съоръжения.

.

5.2. Социална инфраструктура и услуги

5.2.1. Образование

За образованието в общината е характерно, че то е с публичен характер. Към настоящия етап няма учебни институции, които се финансират от частния сектор. Функционалният обхват на системата на образованието се определя от контингентите от лица в съответната възраст (подлежащи на предучилищно и училищно образование) и степента на развитост на обслужващите функции на общината.

Обекти на образованието

На територията на община Трън функционират:

едно средно общообразователно училище:

- СУ „Гео Милев”, град Трън (средищно защитено)
- *Една детска градина:*
- ДГ ”Ален мак”, град Трън, Броят на децата в ДГ в началото на учебната 2018/2021г. е 87 деца.

В СУ „Г.Милев” гр.Трън се обучават 285 ученици от гр. Трън и селата:

Броят на пътуващите ученици в СУ „Г.Милев” гр. Трън за учебната 2021/2022 г. е 20 като транспорта се извършва с училищен автобус. Материалната база на училището в общината е в добро физическо състояние. СУ „Г.Милев“ в гр. Трън разполага с много добра

база, която включва 24 класни стаи, от които 16 кабинети по отделните дисциплини. Училището разполага с 1 физкултурни салони.

.

Сградата на училището е санирана от гледна точка подобряване на енергийната ефективност.

7.

Таблица № 23

Брой на учениците в училищата на община Трън за периода 2013-2021 г.

Вид училище (ОУ, СУ, ПГ)	Брой ученици (по учебни години)					
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2021/2022
СУ „Г.Милев“гр.Трън	351	349	342	300	290	285
			-	-	-	-

Сградата на детската градина е обновена и осъвременена по проект „Красива България”. Изцяло е подменена външната дограма, покривната конструкция ремонтирани и обновени са фасадата и дворното пространство. Ремонтирани са също така санитарните помещения и освежени занималните на всички групи.

Динамиката на броя и капацитета на детските заведения в община Трън за периода 2012-2018 г. е представена в таблица 24.

Таблица №24

Динамика в броя и капацитета на детските заведения в община Трън за периода 2012-2021 г.

Учебна година	Детски заведения	Обхванати деца	Детски учители	Групи	Ср. пълняемост на група
	брой	брой	брой	брой	Брой деца
2012/2013	1	135	10	5	25.7
2020/2021	1	131	11	5	26.2
2014/2015	1	132	11	5	32.7
2015/2016	1	102	11	5	34.3
2016/2017	1	98	10	5	36,2
2021/2022	1	87	10	5	40,3

Основни изводи:

- В община Трън е развита инфраструктура на образованието, даваща възможности за получаване на средно и основно образование. Това е обусловено от обслужващите функции на общината и броят на децата и учениците.
- Програмата на общината в сферата на образованието като приоритетна дейност е насочена към: постигане на максимален обхват на децата в задължителна училищна възраст; осигуряване на равен достъп до качествено образование на всички ученици; подобряване на

материално-техническата база чрез извършване на основни и текущи ремонти на училищата и детските градини в общината, които не са били обект на ремонтни дейности в предходен период; повишаване на енергийната ефективност на училищата и детските градини.

5.2.2. Здравеопазване

Структурата на здравеопазването, в т.ч. и на здравната инфраструктура в общината са определени и застъпени в Регионалната здравна карта на област Перник. Съобразно нея в община Трън здравеопазването е представено от ***извънболнична лечебна помощ***. Извънболничната помощ включва ***първична извънболнична медицинска помощ*** и ***стоматологична помощ.***

През 2021 г. в община Трън функционира 1 лекарски практики за първична извънболнична медицинска помощ, обслужвани от 1 *общопрактикуващи* лекари. От тях 1 са в гр. Трън, които покриват необходимия брой на пациентските листи на общопрактикуващите лекари.

. Кабинетите на лекарите специалисти се намират в града.

Първичната дентална помощ се извършва от 2 стоматолози, които са регистрирани като амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ по дентална медицина. Териториалното разпределение на лекарите за първична дентална помощ е подобно на общопрактикуващите лекари – трима от тях са в гр. Трън.За целите на извънболничната медицинска помощ и на денталната помощ се използва база, която е *частна собственост*. .

Населението на общината се обслужва от Филиал за Спешна медицинска помощ (ФСМП) град Трън, към Центъра за Спешна медицинска помощ (ЦСМП), град Перник (*табл. 26*).

Във ФСМП се оказва спешна медицинска помощ и на болни и пострадали лица, чийто живот не е пряко застрашен, но които се нуждаят от медицинска помощ в кратък срок, за да бъде предотвратено по-нататъшно развитие и усложняване на заболяването. Неотложната медицинска помощ се оказва безотказно и по всяко време на денонощието на всички нуждаещи се. ФСМП в гр. Трън е разположен в сградата на общинската болница.

Таблица №25

Обекти на здравеопазването - териториална структура 2020-2021 г.

Населено място, обекти	Видове лечебни заведения по нива на обслужване (доболнична и болнична помощ, центрове за спешна медицинска помощ и др.),	Физическо състояние (добро/лошо)
гр. Трън	Филиал на ЦСМП	добро
гр. Трън - 3 ЛЗ;	1 бр. индивидуални практики за първична извънболнична медицинска помощ	добро
	1 бр. индивидуални практики за дентална помощ	добро

Източник: *Общ. Трън*

5.3. Транспортна инфраструктура

Транспортно-географското положение на община Трън в исторически план търпи определени промени. В миналото територията ѝ е пресичана от пътища с важно транспортно значение, което днес е силно намаляло. Днес, община Трън е с местоположение, което я ситуира встрани от висококласни (автомагистрали и първокласни) пътища.

Пътища I клас – на територията на община Трън – няма

Територията на общината се обслужва от пътища от Републиканската пътна мрежа, които са основно от II и III клас.

От участъците от Републиканската пътна мрежа, които преминават през територията на община Трън, с най-голяма дължина са третокласните пътища – общо 79,972 км.дължина. На пътищата II клас се падат останалите 35,8км.

.

Важен индикатор за транспортната обвързаност и достъпността на територията е гъстотата на пътната мрежа.

Гъстотата на пътната мрежа в община Трън – по клас на пътя показва, че за второкласните пътища тя е значително по-ниска от тази за област Перник и за Югозападния район. Причината е в твърде малката дължина на участъка от път II 63, пресичащ територията. По отношение на третокласните пътища стойностите за гъстота на пътната мрежа са по-добри от средните за област Перник и за района.

Част от населените места в общината са транспортно обвързани чрез мрежата от общински пътища. Общата дължина на общинската пътна мрежа е 109 км. Републиканската пътна мрежа е с обща дължина 119,300 км.На път II-63 в с.Стрезимировци се намира ГКПП.

№			*КЛАС*	*КИЛОМЕТРИ*
		Общинска пътна мрежа-Община Трън	*IV*	*109*
		Път II-63Перник,Брезник,Трън,Стрезимировци	*II*	*35,8*
		Път III-637Трън -Пенкьовци	*III*	*33,9*
		Път III- 3086 Трън -Дълга лука	*III*	*25*
		ПЪТ -III-3115 Филиповци,Велиново Глоговица	*III*	*12,3*
		Път III В -813 Мост на Секирица- Врабча	*III*	*12,3*

Общинската пътна мрежа се поддържа със средства от Общинския бюджет и чрез спечелени проекти от ПРСР. Основната част от съществуващата общинска пътна мрежа също е в лошо състояние. Асфалтовите настилки са силно деформирани и не отговарят на нарасналите изисквания за съвременен бърз и безопасен транспорт.

По пътните трасета на общинската пътна мрежа има изградени мостове, водостоци, подпорни стени и парапети, които са с влошено състояние, същото се отнася и за банкетните ивици и отводнителните канали. Някои от съоръженията се нуждаят от ремонт вследствие на наводнения след обилните валежи. Липсват необходимите пътни знаци, указателни табели и снегозащитни съоръжения.

Много участъци от общинските пътища са в състояние, което изисква цялостно преасфалтиране, а в други дори е необходимо полагане на нова основа и цялостно преизграждане на пътя. С ежегодните инвестиционно програми, приемани заедно с бюджета на общината се залагат средства за ремонтиране на отделни участъци от по-натоварените общински пътища.

В съответствие с утвърдената транспортна схема на общината, транспортното обслужване на населените места се извършва на две нива:

- *Първо ниво* – -Трън-Брезник-Перник, посредством редовни линии;

- *Второ ниво* – връзки между гр. Трън и останалите населени места от общината, осъществявани посредством малки бусчета, които се движат по съответните маршрути веднъж дневно.

В гр. Трън няма изградени линии и маршрути на вътрешноградския транспорт.

Пътищата от републиканската пътна мрежа, както и общинските се нуждаят от ремонт и рехабилитация. Най-спешни са заложените трасета в Общинския план за развитие.

5.4. ДРУГА ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

5.4.1. Водоснабдяване и канализация

5.4.1.1. Водоснабдяване

Съществуващо положение.

От общо 52 населени места в общината 52 от тях са с изградена водопроводна мрежа Общата дължина на водопроводната мрежа в общината към 2021 г. е 580,7 км. Водопроводната мрежа е изградена основно от ПВЦ, етернитови, стоманени и азбестоциментови тръби с диаметри от Ф60 до Ф250. Общото състояние на водопроводната мрежа се характеризира с повишена аварийност и скрити течове вследствие на физическа амортизация на материала и връзките на етернитовите тръби. Средния размер на загубите се оценява на около 50 % от общо подаваното водно количество.

Водоснабдителната система в общината разполага с изградена мрежа от помпени станции, които са общо 2 и 103 резервоари.

Оценка на водоснабдителната система

Качеството на питейната вода в община Трън е на ниво, напълно отговарящо на българския държавен стандарт. Необходими са инвестиции в поддръжката на водопроводната мрежа. Тези инвестиции ще доведат до намаляване на загубите и осигуряване на ефективност и устойчивост на водоснабдителната система. Необходимо е да се обърне специално внимание на санитарно охранителните зони на наличните съоръжения. На някои места липсват такива , а на други те се нуждаят от съответните средства за поддръжка и ремонт. При изграждането или реконструирането на водопроводната система за всички населени места на територията на община Трън

Канализация

Изградена канализационна мрежа има само в гр.Трън. Общата ѝ дължина е 17,3 км. Неизградената канализационна мрежа в града възлиза на 330 л.м. Няма изградена пречиствателна станция за отпадни води. Канализационните води са заустени в р.Ерма.

Състоянието на изградената канализационна мрежа в гр. Трън е сравнително добро. Има малки участъци, които подлежат на реконструкция, поради несъответствие на диаметрите. Относителният дял на обслужваното население на гр. Трън е над 95%.

Липсата на канализационна мрежа в селата и липсата на изградени междуселищни външни колектори и пречиствателни съоръжения за отпадъчните води е сериозен проблем за останалите жители на общината.В селата масово се използват септични ями, които отвеждат битово-фекалните води в почвата.

Оценка на канализационната система

С изключение град Трън, в общината няма изградена канализационна мрежа. Изграждането на надеждна и отговаряща на съвременните изисквания канализационна система е важно условие за подобряване на качеството на живот на местното население и възможност за повишаване на атрактивността на община Трън.

5.4.2. Енергийна система. Електроразпределение.

5.4.2.1. Изграждане и развитие на системата

Енергийната система за захранване на Община Трън се извършва от подстанция Брезник. Основното захранване е на 110 kV и разпределителна мрежа от въздушни електропроводи /ВЕЛ/ 20kV.

5.4.1.2. Източници от регионално и Републиканско ниво

Основен източник на захранване на Общината е Републиканската енергийна мрежа на 110 kV.

Източниците на ел. енергия за задоволяване потребностите на Общината е трансформаторна подстанция 110/20 kV.

5.4.2. Преносна и разпределителна мрежа

- **Електропроводи 110 kV**

Основните магистрални и захранващи електропроводи са собственост на ЕРМ-Запад и състоянието им е много добро.

Има предвидени трасета със сервитути за обслужване на електропроводите, които следва да се запазят.

Сервитути на електропроводите са пренесени на плана от картите на възстановената собственост.

Сервитутите на електропроводит се изчисляват за всчко междустълбие в зависимост от максималното отклонение на проводниците.

Терените под електропроводите не се застрояват за обитаване или извършване на дейности.

- **Подстанции 110/20/ kV**

За ел. захранване на територията на Община Трън се използва подстанция Брезник110/20 kV собственост на ЕРМ-Запад, която едновременно е разпределителна на 20 kV.

Подстанцията е в мн. добро техническо състояние и задоволява потребностите на района. При възникване на необходимост от захранване на нови консуматори съгласно Наредбата за присъединяване на потребители и производители Електроразпределителното дружество изгражда нови съоръжения съобразно ЗУТ.

Разпределителна мрежа 20 kV

– **Електропроводи и кабелни линии 20 kV**

Електропроводите /въздушни и кабелни/ 20 kV за захранване на селищата в Община Трън, около и в гр. Трън са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите потребители така също и на промишлените. За отдалечените селищни системи електропроводите са лъчеви. В по-голямата си част електропроводите са собственост на Електроразпределителното дружество, като всички се управляват от градската диспечерска служба.

Електропроводите 20 kV са съставени от въздушни линии основно в крайградските зони и селищата и частично кабели с химически омрежен полиетилен тип САХЕкТ.

Въздушните електропроводи 20 kV създават ограничения със сервитутите си в урегулираните територии и подлежат на постепенно кабелиране.

Като цяло електроразпределителната мрежа 20 kV не е в добро състояние особено за отдалечените райони.

Авариите по електропроводните линии 20 kV основно се дължат на остаряла изолация, амортизирани стълбове и проводници.

Развитието на мрежа средно напрежение да се предвижда с използване на кабели 20 kV. Трасетата на кабелните и въздушни линии се определят с техническите проекти по реда на ЗУТ.

Трансформаторни постове и Възлови станции

На територията на гр. Трън и околностите са изградени зидани трафопостове в самостоятелни УПИ,- вградени трафопостове, КТП, БКТП и мачтови трафопостове – общо 105 броя.

В по-голямата си част трафопостовете са собственост на Електроразпределителното дружество и се управляват от градската диспечерска служба.

.

Голяма част от трасформаторните постове са с остаряла морално и технически апаратура, което води до смущения в електроснабдяването на Общината.

Ел. мрежа 0,4 kV

Електрическата мрежа ниско напрежение в населените места в по-голямата си част е въздушна. Кабелни линии НН има в гр. Трън. За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4 kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Това е и причината тя да бъде изключително морално и физически остаряла и изисква огромни инвестиции за

реконструкции, подмяна и рехабилитация. Недоброто състояние на мрежа НН води до влошаване качеството на доставената ел. енергия.

Като разпределителни табла се използват метални шкафове, които подлежат на корозия. В тази връзка напоследък навлязоха в експлоатация полимерните разпределителни кутии.

През 2013 г. е реализиран проект за модернизиране и изграждане на улично осветление в населените места в общината, с което е постигната по- ниска консумацията на ел. енергия и е подобрено състоянието на улична осветителна мрежа на територията на общината.

На територията на общината има изграден един МВЕЦ В землището на с.Ломница с мошност 0,2 MVA=

6. ОЦЕНКА НА РИСКА.

Оценката на риска е част от процеса на управление на риска и включва конкретни стъпки:

- идентификация и първоначално описание на риска;
- анализ и преценяване на риска.

6.1. Идентифициране на риска.

В този етап от оценката на риска се определят опасностите и се описват рисковете. На територията на община Трън съществува риск от бедствия вследствие на природни явления, инциденти, промишлени или други аварии.

6.1.1. Природни явления.

Природните явления, които могат да възникнат на територията на общината са:

- земетресение;
- речни наводнения;
- силни бури;
- градушки;
- снегонавявания;
- поледици;
- свлачища;
- горски пожари;
- високи температури;
- Продължителни суши;
- пожари в земеделски територии;
- животинска епидемия;
- човешка пандемия;

6.1.2. Инциденти

Инцидентите, които е възможно да се случат това са:

– разлив на опасни вещества;
– големи транспортни проишествия;

6.1.3. Аварии.

Възможни са аварии свързани със:

– скъсването на язовирна стена;
– завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ
– промишлени аварии.

6.2. Описване на риска - области на вредни последствия.

За целите на оценката на риска са дефинирани четири области на вредните последствия:

➢ Социални последствия - последствия за хората и прекъсване на нормалната социална функция – потенциалният брой на загиналите, на сериозно пострадалите или заболелите, както и броят на непосредствено засегнатите хора – евакуирани/преместени и временно настанени лица;

➢ Последствия за инфраструктурата - поражения на сгради, съоръжения, прекъсване на доставките на основни стоки/услуги;

➢ Икономически загуби - общите загуби в лева за всички категории, включително разходите за лечение, разходите за незабавни или дългосрочни мерки за възстановяване,

разходите от прекъсване на икономическата дейност, косвени социални разходи и други преки и косвени разходи;

- Последствия за околната среда - въздействие върху географията на района с последствия за околната среда, релефа, природните ресурси - разходите за възстановяване на околната среда или щетите върху околната среда.

6.2.1. Описание на сценариите.

6.2.1.1. Земетресения

Общината попада в зона с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като „Втори ранг земетръсно – опасни участъци" по Земята. Попада под въздействието както на вътрешни, така и на външни за територията и сеизмогенни райони с очакван магнитут до 8 степен по скалата на Рихтер с интензитет VII – IX степен по скалата на Медведев-Шпонхоиер- Карник /МШК/ .

При силни земетресения с магнитут над 7-ма стпен и интензивност 9-та степен в епицентралната област се наблюдават смесени ефекти от земетръсното въздействие върху хора, сгради и природната среда.

Съгласно картата на сеизмично райониране на Република България за период 1000 години към Наредба РД-02-20-2 от 27.01.2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони, общината попада в райони с интензивност 9 –та степен по МШК.

При сеизмичното въздействие по разглеждания сценарий е възможно да възникване сложна обстановка, последствията от която за територията на общината може да се изразят в:

- паника и наранявания на хора. Увеличаване интензивността на движението на пътни – превозни средства на входно – изходните артерии.
- част от сградния фонд ще получи пълни и силни разрушения, а друга частични и слаби;
- човешки жертви, затрупани хора, нуждаещи се от спасяване. По-голяма част от населението ще остане без подслон и ще се нуждае от настаняване и всестранно осигуряване;
- необходимост от медицинско обслужване, от подслон, завивки, дрехи храна и вода, осветителни и отоплителни източници;
- нарушаване системата на електроснабдяване. Може да възникнат прекъсване на далекопроводи с мошност 110 kV и 20 kV електроповоди/въздушни и кабелни/.
- активизиране на свлачища;
- затрудняване снабдяването на населението с питейна вода поради нарушаване на водоснабдителната мрежа, повреди във водопроводните мрежи на административни и жилишни сгради, водещо до наводнения.;
- активизиране на свлачища;
- част от обектите от промишлеността ще излязат от строя.Възможно е спиране на някои,поради нарушаване на технологичните процеси, недостиг на вода за технологични нужди и др.;
- създаване на сложна пожарна обстановка;
- повишен риск от автопроизшествия;
- Разрушаване на земно – насипна стена на язовир Лялинци, при което ще се създаде опасност от заливане на земеделски земи и пътища, което ги прави неизползваеми. Може да възникне опасност и от скъсване на язовирната стена – яз. Ярловци .
- Нарушаване на транспортната инфраструктура, предизвикано от разрушения на пътните съоръжения, мостове и др. – неизползваеми транспортни артерии;
- нарушаване на съобщителната система в общината;
- възможно е възникването на епидемии;
- значителни загуби ще понесе животновъдството. Ще възникне голям обем от ветеринарно-санитарни и екарисажни работи и клане на животни по необходимост;

Последствията от земетресението:

Социални: Може да има загинали хора, хоспитализирани и такива с леки наранявания;

Ще има много семейства останали без жилища, които ще се нуждаят от настаняване и подслон и всестранно осигуряване.

Последствия за инфраструктурата

- поражения върху жилища. До началото на 1958 г. сградите и съоръженията в България не са осигурени срещу земетръсни въздействия. Първият действащ правилник за проектиране и строеж на сгради и инженерни съоръжения е въведен през 1957 г. и от 1987 г. е въведен нов Правилник основан на сеизмичното райониране в България . Изхождайки от това и на база данните на НСИ за жилищата по периоди на построяване близо 40% от жилищния фонд (жилища) в общината изграден в периода до 1960 г. -3216 сгради (37.8% относителен дял спрямо построените 7415 сгради към 31.12.2021 г.) не е осигурен срещу земетръсно въздействие, т.е. те могат да бъдат най- тежко засегнати. 55.9%. или 4764 сгради са изградени в периода 1960-1990 г., Възпроизводството на жилищата в периода 1990-2000 г. е значително по-малко (4.7%) След 2000 г., към фонда са добавени 1.6%., което означава , че много малка част от сградния фонд отговоря на съвременните правила и норми на проектиране и строеж на сгради и съоръжения в земетръсни райони.

В селата ситуацията е по-различна, т.е жилищният фонд е по-стар. 44.2% от жилищата са изградени до 1960 г., 49.2% са изградени в периода 1960-1990 г., 5.2% през 1990-2000 г. и 1.5% от жилищата в селата са изградени след 2000 г. Въпреки това, поради обезлюдяването на селата се очаква социалните последствия да са по- малки.

Етажността на сградите и тяхната конструкция също са от значение за последствията върху сградния фонд. Повечето от жилищните сгради в общината са едноетажни (3980 бр. – 46.8%) и двуетажни (3610 бр. – 42.5%) Високо строителство има само в град Трън – 15 четириетажни блока и два пететажни блока .

Вида на конструкцията е представен в четири обобщени категории – панели, стоманобетон, тухлени с бетонна плоча и тухлени с гредоред. Панелните жилища са 3.1% (268 бр.), по-голяма част от тях (232 бр.) са изградени в град Трън. Стоманобетонните са 3.9% (336 бр.). Категорията „тухлени с бетонна плоча" са най-масовият вид сгради (48.7%) от всички жилищни сгради. Тухлените жилищни сгради с гредоред са 22.8% от жилищните сгради в общината, като техният дял е по-висок в селата (25.7%), докато в град Трън той е 13.8%.

Поражения върху обществени сгради, транспортна, инженерна и друга инфраструктура.

Икономически загуби: милиони лв.

Последствия за околната среда: Контаминация, причинена от опасни вещества или материали в отделни територии.

6.2.1.2. Речни наводнения

На територията на община Трън няма определени зони със значителен потенциален риск от наводнения по чл.143 г от ЗВ.

Основната хидроложка единица тук се явява река Ерма. Средногодишно разпределение на оттока на р. Ерма е 0, 452 куб.м./сек. Водосборът й представлява горски територии, земеделски земи и в по-малка степен урбанизирани територии. Неин десен приток, се явява река Вуканщица и други по малки дерета. Националния институт по метрология и хидрология не извършва хидроложки наблюдения на въпросните реки. Съществуват хидрометрични станции само на р. Ерма, но в близост до притоците и няма пункт със сходни хидрографни и хидроложки параметри.

Съгласно чл.106, ал.2 на Норми за проектиране на хидромелиоративни системи, корекциите на реки и съоръжения за защита от наводнение на населени места, индустриални зони се оразмеряват за обезпеченост на нормалното водно количество 1% (вероятност на повторение за 100 години) и се проверяват за повторение на максималното водно количество 0,1 % (вероятност на повторение за 1000 години). Изхождайки от тези норми е необходимо да се разгледа сценарий за по- високия риск, при който при по-продължителни и проливни валежи, както и при бързо снеготопене на територията на гр.Трън и селата, могат да възникнат наводнения в населените места по поречията на гореспоменатите реки.При този сценарий е възможно да възникне обстановка при която да се наблюдават:

- Речни разливи, поради излизането на реките от коритата им, причинено от драстичното нарастване на речния отток, вследствие на интензивни валежи с рядка повторяемост и снеготопене, подприщвания от различен характер – обрасли речни корита,

задръстени водостоци от отложени наноси и влачен дървен материал, подприщвания от ледоход или от ветрово въздействие.

- Невъзможност падналите водни маси от продължителни валежи да се поемат от дъждоприемните оттоци.
- Невъзможност съществуващите отводнителни и охранителни канали в отделните райони на общината и наличните сухи дерета да поемат по-големи количества повърхностни води, тъй като са предназначени за приемане на по-умерени количества повърхностни води, ако същите са насочени в техните корита.
- Пълноводните потоци от интензивни дъждове могат да се насочат по улици, да препълнят канализацията за повърхностни води и водата да излезе над нивото на бордюрите.Възможно е наводняване на отделни райони от територията на общината. При такива обстоятелства се наводняват приземните етажи,мазетата, сутеренитe и други помещения, намиращи се под нивото на уличните платна.
- Разрушаване на пътни и тротоарни платна, повдигане и изнасяне на асфалтовите и тротоарните настилки, извличане на земни маси с кал, тиня, инертни материали, строителни и битови отпадъци и запушване на канализационната мрежа за повърхностни води.
- Затлачване на деретата и каналите и заприщване на водостоците, при което ще се затрудни отвеждането на водата и тя ще излезе извън коритата и ще наводни ниските територии на града.

Последствия от наводнение:

Социални:Няма

Последствия за инфраструктурата: Разрушаване на пътища, мостове, наводняване на приземни етажи и мазета, сутерени, разрушаване на паянтови постройки.

Икономически загуби: стотици хиляди лв.

Последствия за околната среда:Няма

6.2.1.3. Скъсване на язовирна стена.

На територията на общината има изградени 2 бр. язовири:яз.Лялинци и яз.Ярловци..

За всеки един от язовирите е разработен авариен план на основание чл.138 а, ал.1 от Закона за водите по реда на чл.35, ал.1 от ЗЗБ и съгласно чл.163, ал.1 от Наредбата по чл.141 от Закона за водите. В тези планове са разгледани възможните аварийни и екстремни ситуации като:

- формиране на висока вълна с обезпеченост по голяма от проектната, застрашаваща целостта и функционирането на ХТС.
- формиране на висока вълна в следствие на разрушаване на язовирната стена и съоръженията към нея при – земетресение, военни конфликти, терористични действия, неправилна експлоатация на ХТС,
- настъпване на извънредни събития при експлоатация на язовирната стена и съоръженията към нея,;
- наводнения по поречието на реките след язовирната стена и др.

Описани са действията при различните ситуации, мерките за защита на населението, отговорните институции и длъжностни лица, средствата и ресурсите за изпълнение на предвидените мерки , реда за оповестяване и др.

Най – големи язовири на територията на общината са: яз. „Ярловци” с общ завирен обем 5 900 000 куб. м. и яз. „Лялинзи” със завирен обем 1 99 000 куб. м.

Застрашено е населението, попадащо в заливната зона на язовири Ярловци, а именно населението на село Ярловци и населението в гр.Трън в близост до коритото на р.Ерма.

№ по ред	Язовир	Населено място, попадащо в залив-ната зона	Брой населе-ние в залив-ната зона
1	2	4	5
19.	Язовир Ярловци	сЯрловци Ичаст от гр.Трън	112
20.	Я.Лялинци	с.Неделково	20

		ВСИЧКО ЗА ОБЩИНА ТРЪН	**132**

Последствия от скъсване на язовирна стена:

Социални: Може да има загинали хора, хоспитализирани и такива с леки наранявания;

Ще има много семейства останали без жилища, които ще се нуждаят от настаняване и подслон и всестранно осигуряване.

Последствия за инфраструктурата: Разрушаване на пътища, мостове, съоръжения на електроснабдителната и водоснабдетелната система. В различна степен може да пострада сградния фонд – част от сградите могат да бъдат напълно или частично разрушени, наводнени етажи, мазета, сутерени, разрушаване на паянтови постройки.

Икономически загуби: милиони лв.

Последствия за околната среда:Няма

6.2.1.4. Пожари

- Горски пожари и пожари в земеделски територи.

Община Трън попада в район със среден риск от пожарна опасност, съгласно извършената оценка и картографиране на риска от горски пожари на територията на страната.

Горски и полски пожари могат да възникнат през периода от май до септември (октомври). Високите температури, продължително засушаване (липса на валежи) и изсъхване на сухата растителност в съчетание с човешка небрежност при боравене с огън и/или преднамерена дейност - палене на стърнища и суха растителност в пасища, мери и горски фонд създават условия за възникване на горски и полски пожари. Причините за възникване на горските пожари са най-често свързани с неправилно боравене с огън /човешка дейност/, природни фактори /мълнии/ и др.

Съществува опасност от възникване на горски пожари в трудно достъпни горски масиви в района на с.Стайчовци,Еловица,Долна Мелна Пенкьовци Ломница и други залесени с иглолистни и широколистни гори.

Особено опасни са пожарите в земеделски земи, граничещи с горски фонд, тъй като могат да се разраснат в горски пожар.

И при двата вида пожари – горски и полски съществува риск от разрастване на пожара. При усложняване на метеорологична обстановка - наличие на силен вятър могат да възникнат нови огнища на горене на голямо разстояние от основното огнище на пожара, причинени от падащи искри и въглени. Пожарът може да обхване значителна територия и да засегне населени места, стопански постройки, трайни насаждения (гори), сечища . При разпространение на пожара в населени места може да е необходимо да се предприемат извънредни защитни мерки: извеждане и/или евакуиране на хора към съседни населени места в общината, поради заплаха за живота и здравето им (наличието на вредни газове във въздуха, отделяни при горенето.

При възникване на пожар ще се създаде сложна обстановка в резултат, на която последствия ще са:

Социални последствия:Няма

Последствия за инфраструктурата:Може да има засегнати съоръжения, намиращи се в горски територии на електроразпределителните и др. дружества.

Икономически загуби: Стотици хиляди левове.

Последствия за околната среда: При пожар в горския фонд ще бъде унищожена ценна дървесина, флора и фауна. Ще има дълъг период на възстановяване вкл.и на екологичното равновесие.

- Пожар в градски условия.

Рискът от възникване на пожари в обществени и жилищни сгради, и в други закрити помещения се увеличава през зимния сезон, следствие от използването на отоплителни уреди.

Най-често източниците за възникване на пожар са: късо съединение, запалване в резултат на претоварване на ел.верига /искри от ел.произход/; топлинно действие на

нагревателни ел.уреди; на лампи с нажежаема жичка; искри с механичен произход; горене на твърди вещества и материали; нагряване при триене и тлеещи цигари; топлинно действие от химични реакции на техническо оборудване; самозапалване на вещества и материали, действие на открит пламък от различен произход.

Не само откритият огън може да бъде източник на запалване, а и нагрети предмети над температурата на запалване на дадено вещество и/или материал, които чрез процеса на топлопренасяне могат да предизвикат запалване на място (помещение), което не е в съседство с източника на топлина.

Опасните въздействия на пожара върху човешкия организъм често се подценяват. Те са резултат не само от високата температура, но и отделяните токсични продукти при горенето на синтетични материали, използвани в бита.

През отоплителния сезон съществува висок риск от възникване на пожар в публични и частни жилищни сгради - опасност за живота и здравето на възрастни, инвалиди и неподвижни хора, както и за малки деца /заключени или оставени сами вкъщи/; загуба на движимо и недвижимо имущество; обгазяване на хора с вредни газове, отделяни в процеса на горене.

При пожар в бензиностанции с газ-станции и в промишлени обекти, работещи със съдове под налягане има риск от взрив и нанасяне на значителни щети на сгради, съоръжения.

Обектите, в както има риска от възникване на пожари, са, както следва:

- бензиностанция и газ-станция – 2 бр.;

- дървопреработвателните предприятия.
- сгради на земеделски кооперации, в които местодомуват селскостопански машини и се съхраняват горива за МПС и др. леснозапалими вещества;
- публични сгради с обществено предназначение - административни сгради, сгради на образователни /училища, детски градини/, културни /читалища/, социални /дом за стари хора/ и здравни институции, търговски обекти, жилищни и стопански постройки на граждани.

Последствията от пожари в градски условия са:

Социални:може да има загинали и хоспитализирани хора.

Последствия за инфраструктурата:Изгорели и разрушени сгради, затворени и непроходими улици, прекъснати електропроводи, запушена канализация.

Икономически загуби: Стотици хиляди левове

Последствия за околната среда: Замърсяване на въздуха и околната среда, причинено от горенето и отделяне на опасни вещества.

6.2.1.5. Снегонавяване и обледяване

Територията на общината се обслужва от пътища от Републиканската пътна мрежа, които са основно от II и III клас. Участъци от пътищата от Републиканската пътна мрежа, които са в границите на община Трън са:

- Път II - 63 -Перник-Брезник-Трън – Стрезимировци - обща дължина - 35,8км.
- Път III клас Трън Пенкьовци с обща дължина 34 км..
- Път III клас Трън-Дълга лука 28 км.

Всички останали пътища са част от общинската пътна мрежа, чиято общата дължина 109 км.

При обилен снеговалеж, спадане на температурите и силен вятър на територията на общината е възможно да възникне сложна обстановка и сериозно да бъде затруднено движението по пътищата.

По Републикански път Перник-Брезник-Трън,Трън-Дълга лука и Трън Пенкьовци..

Може да се образуват снегонавявания и обледяване на общинската пътна мрежа водеща до селата Рани луг,Населевци,Стайчовци,Кожинци и други. Поради това ще бъде затруднено снабдяването с хляб и други потребности от първа необходимост на засегнатите села.

Може да има закъсали и затрупани със сняг автомобили, автобуси и камиони.

Продължителните валежи и силни ветрове могат да доведат до обледяване на електропроводната мрежа. Вследствие на получената тежест са възможни прекъсвания на далекопроводната мрежа от 20кV и 110кV което ще наруши електроснабдяването за промишлени и битови нужди. Ще бъде нарушено и водоснабдяването. Редица населени места могат да се окажат в бедствено положение.

Социални:Премръзнали хора, нуждаещи се от медицинска и социална помощ.

Последствия за инфраструктурата: Прекъсване на електроснабдяването и водоснабдяването.

Икономически загуби: стотици хиляди левове.

Последствия за околната среда: Няма

6.2.1.6. Градушки, гръмотевични и ветрови бури.

На територията на общината могат да възникнат **градушки, силни гръмотевични и ветрови бури** и други, които ще нанесат значителни материални щети. Тези явления са с относително прогнозируем характер и при предстояща опасност в общината постъпват данни от МЕТЕО АЛАРМ –НИМХ чрез ОЦ на ГДПБЗН.

Природните явления нанасят големи щети на селското стопанство.

На територията на общината липсват ракетни площадки за борба с **градушките** и при такава с големи размери ще бъдат нанесени щети не само на селското стопанство, но и върху сградния фонд – върху покриви на сгради (счупени керемиди,счупени стъкла на прозорци и др. Също така ще пострадат автомобили, възможно е да пострадат и хора.

Силните бурии с ураганен порив на вятъра нанасят значителни щети когато преминават над населени места, стопански обекти, горски и залесени масиви, като нанасят поражения върху жилищни постройки, животни и могат да доведат и до загуба на човешки живот.

Последствията са:

Социални:Може да има пострадали хора с малки или по- сериозни наранявания.

Последствия за инфраструктурата:Прекъсване на електроснабдяването. Щети върху сградния фонд.

Икономически загуби: стотици хиляди левове.

Последствия за околната среда: Няма

6.2.1.7. Високи температури и засушавания.

Засушаване означава деградация на земята в сухите, полусухите и малко влажните зони в резултат на въздействието на различни фактори, включително изменението на климата и дейността на човека.

Обикновено се различават четири-пет типа засушаване: почвено, атмосферно, почвено-атмосферно, хидрологично и социално-икономическо

Почвеното засушаване настъпва при продължителен безвалежен период, който може да настъпи през всеки месец или сезон. Почвеното засушаване представлява продължителен период, при който се нарушава водния баланс в почвата и на растителните екосистеми, влошава се физиологичното състояние на растенията и добивите рязко спадат. При атмосферната суша, освен ниските валежи се наблюдават високи температури и ниска влажност на въздуха. Чести явления са сухите и горещи ветрове и вследствие на голямата евапотранспирация се нарушава водния баланс на растенията. Растенията се намират в най-неблагоприятни условия при настъпване на почвено-атмосферно засушаване. Комплексът от почвени и метеорологични условия се характеризира с много малки запаси от почвена влага, ниски количества валеж, високи температури, ниска влажност на въздуха и силни горещи ветрове. Под хидрологично засушаване обикновено се приема достатъчен дълъг период със сухо време, предизвикващ недостиг от вода поради намаление на водните количества в реките под нормалните и понижение на влагата в почвата или нивото на грунтовите води.

Намалените водни ресурси през засушливите периоди, заедно с недоброто състояние на водоснабдителната и канализационна система увеличават предпоставките за влошаване на качеството на водата.

Засушаването може да има значително въздействие върху екосистемите и селското стопанство на общината и да навреди на местната икономика. То води до негативен икономически и социален ефект и ефект върху околната среда.

6.2.1.8. Свлачища, срутвания и ерозия.

Свлачищата, срутванията и ерозионните процеси са неблагоприятни геодинамични процеси, които нарушават нормалното функциониране на инфраструктурата, състоянието на поземления и сграден фонд, тяхната цялост и експлоатация. Те носят не само материален, но и социален риск, свързан с катастрофалните последици от тях. На територията на общината са регистрирани и наблюдавани от "Геозащита" ЕООД единадесет свлачища.. Пет от тях се намират в регулацията гр.Трън,едно в с.Ерул а останалите са на път гр.Трън с.Банкя /PER 2155/II 63/ .Данни за свлачищата са дадени в приложение № 13.

При разширяване на регистрираните свлачищни процеси или при възникването на нови свлачища от по- висок клас последствията ще са:

Социални: човешки жертви и затрупани хора, нуждаещи се от спасяване

Последствия за инфраструктурата: Частично разрушени, напукани сгради, нарушена пътна инфраструктура, пропадане на пътното платно, прекъснати електропроводи и водопроводи.

Икономически загуби:Стотици хиляди левове.

Последствия за околната среда:Няма

6.2.1.9. Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ

При възникване на радиационна авария в АЕЦ "Козлодуй"или извън пределите на страната в зависимост от посоката и скоростта на вятъра, територията на общината може да попадне в зона на повишена радиация, изразяваща се в многократно превишаване на допустимите норми на радиационния фон и степента на радиоактивно замърсяване на почвата, селскостопанските култури, растителността, водата и въздуха. Това ще наложи провеждането на мероприятия за защита на населението и обектите от националното стопанство, насочени главно към предотвратяване или намаляване външното и вътрешно облъчване. Комплекса от мероприятия в тази насока предвижда защита на кожата и дихателните пътища от прякото или вторично въздействие на високите фонови стойности на йонизираща радиация и сравнително широкия спектър от радионуклиди –продукт на радиационната авария.

При авария в атомна електроцентрала, намираща се извън територията на страната, свързана с изхвърляне на радиоактивни вещества в атмосферата и при неблагоприятна за Р. България метеорологична обстановка е възможно част от замърсените радиоактивни въздушни маси да достигнат и замърсят територията на общината.

Отделни райони от общината могат да бъдат замърсени при нелегален трафик или преместване на ядрен материал или радиоактивни вещества.

Радиационни аварии могат да възникнат по време на превоз на свежо и отработено ядрено гориво и при аварии и инциденти с технологични източници на йонизиращи лъчения. При тях ще възникнат локални огнища, създаващи непосредствена опасност за обслужващия ги персонал.

Същите не представляват непосредствена опасност за населението, но могат да станат обект на посегателство, криминален трафик и радиационен тероризъм.

Значителен по обем работи ще представляват мероприятията по защита на храните, фуражите, водите, елементите на жизнената и околната среда, осигуряването на индивидуални защитни средства по предварителни разчети, йодна профилактика, извършването на евентуална евакуация или временно извеждане от опасните зони на население, животни и материални ценности. Ще бъде наложено провеждането на непрекъснат или режимен радиационен контрол и наблюдение.

Социални:облъчване на населението с дози над допустимите норми.

Последствия за инфраструктурата: Няма

Икономически загуби:Неясни.

Последствия за околната среда: Радиоактивно замърсяване на почвата, селскостопанските култури, растителността, водата и въздуха.

6.2.1.10. Промишлени аварии, свързани с отделяне на опасни химически вещества

Промишлени аварии с отделяне на опасни химически вещества могат да възникнат във фирми работещи с рискови вещества и материали.

Съгласно ЕО на ОУПО Трън, одобрена със Становище № 2-2/06.11.2017 г. на РИОСВ Перник, на територията на община Трън няма съществуващи предприятия, класифицирани като предприятия с нисък или висок потенциален риск (База данни на предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал (ПСВРП) и нисък рисков потенциал (МОСВ - актуален към 24.07.2017), съгласно § 4 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях (Наредбата), съдържаща информация по чл. 15, ал. 1 от Наредбата и писмо с изх.№ 08-00-238-1/16.06.2016 г на РИОСВ Перник).

Не са идентифицирани и групи от предприятия/ съоръжения с нисък и висок рисков потенциал, за които съществува риск от аварии и опасност от възникване на ефекта на доминото, предвид близостта им и наличните количества опасни химически вещества

Няма съществуващи предприятия и съоръжения, съхраняващи големи количества леснозапалими течности- ЛЗТ, или експлозивни, оксидиращиаерозоли, течности и др.

- „Водоснабдяване ЕООД", съхраняваща хлор в неголеми количества – мах. 800 л. в стоманени бутилки за нуждите на ПСПВ и бензиностанциите с газостанцията работещи на територията на общината. За тези обекти са разработени аварийни планове за действие при бедствия. Реално там ще се разглежда сценарий при пожар и последствията от него ще са както при пожар в градски условия.

6.2.1.11. Големи автотранспортни произшествия

Според определенията, залегнали в Закона за движението по пътищата и Инструкцията на Министерството на вътрешните работи за регистриране, отчитане и анализ на пътнотранспортните произшествия „Пътнотранспортно произшествие" (ПТП) е събитие, възникнало в процеса на движението на пътно превозно средство (ППС) и предизвикало нараняване или смърт на хора, повреда на пътно превозно средство, път, пътно съоръжение, товар или други материални щети.

Проучванията на пътнотранспортните произшествия показват, че те се дължат на комбинация от следните фактори: геометрия на пътния участък, характеристики на водачите и превозните средства, и на околната среда. Произшествията обикновено се дължат на взаимодействието на повече от два от тези фактори. Най - честите причини за ПТП, с най-голям дял за пътните инциденти по вина на водачите са несъобразената и превишена скорост.

Други причини за тежки произшествия е нарушението "отнемане на предимство", навлизането в лентите за насрещно движение, неправилни маневри, неправилно изпреварване, употреба на алкохол или друго упойващо вещество и др. , т.е. човешкият фактор има по-голямо влияние от състоянието на пътната инфраструктура.

Вероятността от възникване на големи автотранспортни произшествия е обусловена от гъстотата на пътната мрежа, интензивността на автомобилното движение, наличието на участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия (УКПТП) и др. През територията на общината не преминават автомагистрали и първи клас пътища. Няма и УКПТП. Гъстотата на пътната мрежа в община Трън по клас на пътя показва, че за второкласните пътища тя е значително по-ниска от тази за област Перник и за Югозападния район. Причината е в твърде малката дължина на участъка от път II 63, пресичащ територията. Част от населените места в общината са транспортно обвързани чрез мрежата от общински пътища.

6.2.2. Анализ на вредните последствия.

На територията на общината е възможно възникване на различни по вид бедствия, идентифицирани в т. 6.1., които могат да предизвикат значителни загуби в човешки живот и материални ресурси. Идентифициране на областите на вредните последствия за всяка от разгледаните опасности са дадени в Табл.1 – Рискове и области на вредни последствия /Приложение №18 /

6.3. Анализ на риска

Анализът на риска има за цел да раздели приемливите рискове от значителните рискове. Той включва разглеждане на източниците на рискове, последствията от тях и вероятността за възникване на тези последствия.

За представяне на качествената оценка на риска използваме матрица за анализ на риска, определена от два фактора: вероятност и последствия.(табл.4 Приложение №14)

На база комбинацията между критериите за последствия /табл.2 Приложение №14/ и критериите за вероятност /табл.3 Приложение №14/ с Качествената матрица за анализ на риска, по БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценяване на риска определяме **нивата на риска**. (т.2 от Приложение №14)

На база извършения анализ на риска и определените нива на риск, ОбщСНРБ взе решение за по-нататъшно преценяване на рисковете с нива „Умерено“ и „Високо“.

В процеса на „преценяване на риска“ се определя ниво за последствията по критерий „Сериозност” (т.3, Приложение №14) и съответните числови стойности за критериите „Управляемост“ и „Нарастване“(табл.5, Приложение №14)

Оценката на риска чрез определяне на съответното ниво на риск, преценяването на риска със съответните числови стойности за трите критерия (Сериозност“, „Управляемост“ и „Нарастване“) и крайната числова стойност за всяка идентифицирана опасност са дадени в общия шаблон за оценката на риска от „Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет. /табл.№ 29, приложение №15./

На база на тези оценки опасностите идентифицирани на територията на общината са подредени в низходящ ред в таблица 30.

Таблица №30

№	Опасности	Крайна числова стойност от таблица 29
1.	Земетресения	14.2
2.	Скъсване на язовирна стена	12.9
3.	Високи температури	7.3
4.	Градушки, бурии	7.1
5.	Засушавания	6.5
6.	Горски пожари и пожари в земеделски територии	6.2
7.	Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ	6.2
8.	Пожар в градски условия	6.1
9.	Свлачища	6.1
10.	Автотранспортни катастрофи	6,1
11.	Снегонавявания, обледявания и поледици	5.9
12.	Речни наводнения	5.6

III. ПРЕВЕНЦИЯ.

1. Цел на раздела.

Основната цел на превенцията е предотвратяването и/или намаляването на неблагоприятните последици, които могат да настъпят и засегнат живота и здравето на населението, околната среда и водите, както и за опазване на държавната, общинската и

частната собственост вследствие на бедствия предизвикани от природни и/или човешки дейности.

Раздела представя рамката, насоките на СНВРБ, структурите, ролите, отговорностите и процесите, които могат да бъдат приложени за въздействие върху рисковете и постигане на дългосрочно намаляване на риска от бедствия.

За овладяването на бедствени ситуации и намаляването на загубите при ликвидиране на последствията е необходимо планиране и съгласуване на мероприятията по защитата на населението и собствеността.

Изключително важно значение за успешната защита на населението имат превантивните дейности и особено такива, които позволяват да се прогнозира появата или развитието на бедствените явления.

Възможните последствия за населението при възникване на бедствия налагат непрекъснато и целенасочено обучение по способите за защита и самозащита и своевременно информиране.

За осигуряване провеждането на спасителни и аварийно-възстановителни работи и условия за живот в бедстващи райони е необходимо създаването на запаси от материално-технически и финансови средства и регламентиране на реда и начините за използването им.

Съгласно изискванията на ЗЗБ за изпълнение на целите на областната програма за намаляване на риска от бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с настоящия ПЗБ се разработва **Общинска програма за намаляване на риска от бедствия.**

Съветът за намаляване на риска от бедствия разработва и координира изпълнението на общинската програма за намаляване на рисковете от бедствия (чл. 65а ЗЗБ).

Необходимо е да се осигури цялостен и интегриран подход за управление на риска, който не просто води до справяне със съществуващите, а и до недопускане създаването на нови рискове. Този подход трябва успешно да отговаря и на потребностите на отделните уязвими групи от населението. Прилагането му изисква спазването на принципите залегнали в НСНРБ, а именно:

- Отговорност и подготвеност на всеки гражданин-формиране на чувство на отговорност в отделния гражданин, за осигуряване на собствената безопасност и подготвеност, за адекватни действия при бедствия;
- Прозрачен подход при управлението на риска от бедствия–осигуряване на информираност на обществото, относно въведените мерки за управление на риска. Установяване на систематичен подход, осигуряващ възможност за участие на обществото, последван от реализиране на адекватни мерки за намаляване на риска от бедствия;
- Цялостно и интегрирано управление на риска от бедствия-справяне с всички рискове, произтичащи от големия брой опасности, на които сме изложени при преминаване през отделните фази –превенция, готовност, реагиране и възстановяване.

Въвеждане на управлението на риска от бедствия в провежданите секторни политики от компетентните министерства и ведомства;

- Съобразяване с последиците от бедствия-фокусиране върху негативните последици от бедствията за адекватно планиране и устройство на територията, информирано вземане на решения, по-добро приоритизиране и разпределение на наличните ресурси. Осигуряване на ясни и надеждни източници на финансиране;
- Използване по най-добрия начин на информация, експертиза, наука и технологии-осигуряване ефективното използване на информационни системи и прилагането на научни изследвания и постижения, е жизнено важно в процеса на управление на риска от бедствия. Изграждане във всеки един сектор на капацитет и системи, които да подпомагат процеса на вземане на решения.

2. Основни компоненти на раздела.

2.1. Принципи и критерии за намаляване на риска от бедствия чрез превенция:

- специфичност – дейностите по изпълнение на мерките, определени в раздела е насочена към конкретна област за подобрение;

- измеримост – резултатите от изпълнението на дейностите може да бъде количествено измерен;
- отговорност – ясно определени отговорни институции за изпълнението на дейностите;
- реалистичност – резултатите от изпълнението на дейностите следва да са постижими с наличните ресурси;
- времева обвързаност – ясно е посочено кога ще бъдат изпълнена дейностите.
- наблюдение и контрол по изпълнението на дейностите за намаляване на риска от бедствия.

2.2. Определяне на мерки за превенция.

Мерките за превенция имат за цел намаляване на рисковете, приоритизирани в раздел ПРОФИЛ НА РИСКА.(таблица №30)

2.2.1. **Земетресение.**

- спазване изискването на Наредба № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (Обн. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2012 г.), проектирането на сгради, съоръжения, комуникации и други обекти да се осъществява със съответния сеизмичен коефициент Кс за населеното място;
- включване в подробните устройствени планове на застрашените територии, съгласно картите за сеизмичен риск, след изготвянето им по реда на Наредбата за условията, реда и органите за извършване на анализ, оценка и картографиране на рисковете от бедствия (Обн. ДВ. бр. 84 от 2 ноември 2012 г.);
- подготовка на населението за реагиране при земетресение - организира се от кметовете на общините чрез предоставяне на информация по подходящ начин и се подпомага от органите на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност чрез поддържане на информация на интернет страницата си за намаляване на риска от бедствия и за начините на поведение, и за защитните мерки, съгласно изискването на чл. 17 от Закона за защита при бедствия (Обн. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г.)
- обучение в системата на предучилищното и училищното образование и в системата на висшето образование, съгласно изискването на чл. 16 от Закона за защита при бедствия;
- подготовка на съставните части на единната спасителна система чрез провеждане на тренировки и учения.

2.2.2. **Речни наводнения**

На територията на община Трън няма определени зони със значителен потенциален риск от наводнения по чл.143 г от ЗВ. В Плана за управление на риска от наводнения в Дунавски район 2016-2021 г. не са моделирани географски райони, които може да бъдат наводнени при 20 г., 100 г. и 1000 г. (вероятен период за повторно настъпване) за територията на общината. Въпреки това в раздел ПРОФИЛ НА РИСКА от настоящия план за тази опасност е определено умерено ниво на риск и могат да се приложат планираните в ПУРН на ДР (Приложение 4. Програма от мерки) общи мерки за района на басейново управление (РБУ) както и мерки за намаляване на риска от наводнения, които следва да бъдат изпълнявани, в съответствие с Глава девета от Закона за водите (Защита от вредното въздействие на водите) Това са:

- Разширяване на „тесните места” като мостове и др., които водят до подприщване на речния отток;
- Разработване и изпълнение на общинска програма за намаляване на риска от бедствия вкл. наводнения, която адекватно да отразява управлението на риска от наводнения;
- Организация и информиране на заинтересованите страни надолу по речното течение;
- Информиране и осигуряване на широк достъп до информация на населението чрез използването на съвременни способи и технологии
- Организиране обследване на техническото и експлоатационното състояние на мостовете;
- Повишаване готовността на населението за реагиране при наводнения
- постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони;

- поддържане проводимостта на речните легла, вкл. в 500-метровата зона след язовирите;
- поддържане и експлоатация на диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения, отводнителни системи и полета, отводнителни помпени станции (ОПС);
- премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета;
- изграждане и поддържане на дъждовна канализация.
- навременни предупреждения и прогнози;

2.2.3. **Наводнения от скъсване на язовирна стена:**

- ежегодни пролетни и есенни технически прегледи на хидротехническите съоръжения, приключващи с изготвяне на протоколи, в които се набелязват ремонтните и инвестиционни работи за следващата година;
- изготвяне на анализ на техническото състояние на всяка язовирна стена веднъж на три години;
- изготвяне, своевременно актуализиране на аварийните планове и проиграване на аварийни планове на язовирни райони и обособяване на аварийни складове, оборудвани с необходимите техника и материали;
- изграждане на съвременни системи за оповестяване ;
- повишаване на подготвеността на населението и познаване на опасността;

2.2.4. **Горски пожари и пожари в земеделски територии.**

- провеждане на кампании за пожарна безопасност в горските територии и земеделските земи;

- информационно–разяснителна дейност чрез използване на подходящи средства;

- изграждане и поддържане на противопожарни депа;

- засилване бдителността на населението, тяхната лична отговорност и бързата и адекватна реакция при възникване на пожар;

- изграждане на пожароизвестителни системи.

2.2.5. **Пожар в градски условия.**

- поддържане на актуални аварийни планове на обектите по чл.35 от ЗЗБ – бензиностанции и газ- станции; лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски градини;

- спазване на противопожарните изисквания в обекти, работещи с текстил и други вещества и материали, които при пожари предизвикват отделяне на токсични газове;

- обучение на служителите и провеждане на тренировки и учения.

- провеждане на информационно- разяснителна кампания през отоплителния сезон с приоритетна насоченост към инвалиди, трудно подвижни възрастни и самотни хора.

2.2.6. **Снегонавявания и обледявания, силните бури и градушки, високи температури, и засушавания** са природни явления с относително прогнозируем характер. При предстояща опасност в общината постъпват данни от МЕТЕО АЛАРМ –НИМХ чрез ОЦ на ГДПБЗН, а населението се информира чрез национални и регионални медии, което определя високо текущото ниво на превенция на риска и позволява предприемането на превантивни мерки.

2.2.7. **Свлачища, срутвания, ерозии.**

Тъй като свлачищата имат висок рисков потенциал в населените места, където биха нанесли поражения върху населението и инфраструктурата е необходимо мерките за превантивна защита да се насочат в зони с установени свлачищни процеси в жилищна зона:

- Преди издаване на виза за проектиране, за всеки конкретен обект да се изисква геоложки доклад;

- Сградите да се ситуират с дългите си страни успоредно на хоризонталите

- При стръмни склонове сградите се разполагат върху терасиран участък от терена, в ниската част на склона, където свлачищният натиск е минимален или където земният масив след сградата е стабилен;

- Сградите в план да имат опростени форми, като отношението на дългата към късата страна да не е по-голямо от 2; при невъзможност сградите в план се разделят на прости геометрични форми с дилатационни фуги, пресичащи и фундаментите на отделните тела; дилатационните фуги се конструират като противоземетръсни;

- По височина сградите се проектират с опростена геометрична форма и с еднаква коравина, като се избягва или се свежда до минимум използването на конзолни елементи- архитектурно-планировъчни, конструктивни и инсталационни изисквания при проектиране на сгради и съоръжения в свлачищни райони- Наредба № 12 от 3.07 2001 г. за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони (ДВ бр.68/2001, обн. 2005 г.).

Освен това е необходимо:

- Поддържане на изградени дренажни съоръжения за отводняване на свлачищни райони и изграждане на нови и поддържане на съществуващи контролно-измервателни системи, необходими за оценка на динамичното поведение на свлачищните райони и ефективността на изградените противосвлачищни съоръжения;
- Планиране, възлагане и изработване на проекто-проучвателни разработки, осигуряващи проектна готовност за обекти и дейности, свързани с предотвратяване на риска от бъдещи аварии и щети.

2.2.8. **Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ**

- познаването на опасността от страна на компетентните органи и населението;
- обучение на населението за действие при повишена радиация;
- познаване на външния авариен план на АЕЦ „Козлодуй“, разработен съгласно изискването на Глава осма „Аварийно планиране и аварийна готовност“ от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ)(Обн. ДВ. бр. 63 от 28 Юни 2002 г.);
- разработване и поддържане на план за защита при ядрена или радиационна авария като приложение към общинския план за защита при бедствия по чл. 9 от ЗЗБ;
- провеждане на учения и тренировки на общинския щаб за изпълнение на плана;
- непрекъснат контрол на радиационния гама-фон на територията на общината чрез ежедневен мониторинг, посредством измерване с уред РР -51 М от оперативните дежурни.

2.2.9. **Автотранспортни катастрофи**

Мерките за превенция на автотранспортните произшествия трябва да са насочени към постигане на целите на Национална стратегия за подобряване безопасността на движението по пътищата на Република България за периода 2011 - 2020 г.:Намаляване броя на убитите и броя на тежко ранените при ПТП.

В тази връзка е необходимо:

- Поддържане и рехабилитация на транспортната инфраструктура
- Поддържане и подобряване на пътната маркировка
- предприемане на своевременни действия за обезопасяване на „крайпътното пространство“ и осигуряване на „свободна от препятствия крайпътна зона“, чрез премахване на препятствия или обезопасяването им, с цел намаляване на последствията при пътно-транспортни произшествия от типа „напускане на пътното платно“.

- полагане на постоянни грижи за поддържане на зелените площи, дървесната и храстовата растителност в обхвата на уличните и пътните платна, с цел осигуряване на достатъчна видимост на пътните знаци.
- прилагане на средства и механизми за повишаване културата по безопасността на движението, информираност на населението, обучителни програми за деца и ученици, свързани с безопасността на движение.
-

IV. ГОТОВНОСТ

1. Цел и основни компоненти на раздел „Готовност“.

1.1. **Цел на раздела** - да се извърши преглед на текущите нива на организационна готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението.

Съгласно ЗЗБ, "Готовност" са знанията и способностите на държавни структури, организации, общности и хора, които спомагат за предвиждането, реагирането и ликвидирането на последствията от вероятни, неизбежни, случващи се или случили се бедствия, постигнати в резултат на предварително предприети действия.

В раздела е описана готовността за справяне с бедствия, включваща планиране, обучение, тренировки на съставните части на ЕСС и населението.

1.2. Основни компоненти:

1.2.1. Текущи нива на готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението (Таблица 31), въз основа на получените резултати за „Готовност“ в раздел II „Профил на риска“.

Основните съставни части на единната спасителна система (ГДПБЗН - МВР, ОДМВР, БЧК и центровете за СМП) осигуряват непрекъсната готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствия, тяхната оценка и незабавни действия

Готовността на държавни структури и организации и др. се изразява в разработването и поддържането на свои планове и процедури за действие при бедствени ситуации и поддържането на постоянна съобщителна връзка.

Таблица 31. Описание на текущите нива на готовност на съставните части на ЕСС и готовността на населението.

Опасности	Текущо ниво на готовност на съставните части на ЕСС	Текущо ниво на готовност на населението
Земетресения	средно	средно
Речни наводнения	Високо	средно
Скъсване на язовирна стена	високо	средно
Горски пожари и пожари в земеделски територии	високо	средно
Пожар в градски условия	високо	средно
Снегонавявания и обледявания	високо	средно
Високи температури	високо	средно
Засушавания	високо	средно
Градушки, бури	високо	средно
Свлачища	високо	средно
Завишен радиационен фон вследствие на авария в АЕЦ	високо	средно
Автотранспортни катастрофи	високо	средно
Човешка пандемия	високо	средно

1.2.2. Проблемите, които възникват от текущите нива на готовност, свързани със спецификата на района на действие на СНРБ.

1.2.2.1. Готовност на съставните части на ЕСС – проблеми:

- Липса на достатъчно сили и средства за адекватна намеса при бедствия (сили и средства на ЕСС, доброволци и др.);
- Персоналът за координация при реагиране и възстановяване не е подходящо обучен за ефективно изпълнение на задълженията си;
- Липса на информация за достъпни ресурси и начина на привличането им;
- Координацията между съставните части на ЕСС в случай на бедствия не е на необходимото ниво;

1.2.2.2. Готовност на населението – проблеми:

- Ниско ниво на обществена информираност за опасностите, възможните последствия и необходимите действия на населението, което не може да осигури ефективна готовност;
- Нужда от повишаване на осведомеността на населението, с цел адекватно реагиране при ранно предупреждение и оповестяване при бедствия;
- Липса на ключови показатели за готовността на населението (като съотношението на хората запасили се с достатъчно вода, храна, приспособления за готвене и подслон при бедствия).

1.2.3. Мерки за готовност, свързани с поддържането и подобряването на готовността, включващи планиране, обучение и тренировки:

- Осигуряване на достатъчно сили и средства за справяне с възникналото бедствие;
- Постигане на изискващото се ниво на взаимодействие и координация между участниците в реагирането и възстановяването при бедствия;
- Осигуряване посрещането на първоначалните нужди на населението и участниците;
- Повишаване информираността на населението.

1.2.4. Описание на методите и средствата, необходими за изпълнение на мерките:

- Разработване на максимално-вероятни и тежки сценарии за бедствия в зависимост от определените рискове и преценка на необходимите сили и средства за справяне с тях;
- Провеждане на обучения, тренировки и учения за подобряване на готовността за реагиране при бедствия, взаимодействието и координацията на органите на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС;
- Провеждане на обучение на населението за рисковете от бедствия, начините на поведение и действие и за изпълнението на необходимите защитни мерки;
- Подобряване информираността на населението и действията, които следва да предприемат според съответната опасност.

1.2.5. Задължения подпомагащи планирането на готовността.

При възникване на бедствия съставните части на единната спасителна система организират и изпълняват дейностите съгласно плановете за защита при бедствия.

Планирането на защитата при бедствия се извършва на общинско, областно и национално ниво.

Учения се планират и провеждат за подобряване на взаимодействието и координацията на съставните части на единната спасителна система и органите на изпълнителната власт за реагиране при бедствия. Тренировките и ученията се провеждат по заповед на министъра на вътрешните работи, областния управител или на кмета на общината.

Органите на централната изпълнителна власт и съставните части на единната спасителна система разработват планове за защита при бедствия за изпълнение на задачите, произтичащи от Националния план за защита при бедствия и плановете на областно и общинско ниво. Плановете се утвърждават със заповед на съответния ръководител след съгласуване съответно с председателя на СНРБ към МС, ОСНРБ или Общ.СНРБ.

Юридически лица и еднолични търговци, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, представляващи строежи по чл. 137, ал. 1, т. 1, буква "г" или "д" от Закона за устройство на територията (Приложение № 16), която представлява опасност за възникване на бедствие:

- разработват авариен план на обекта, в който е описано времето за готовност за реагиране на структурите и лицата от обекта за изпълнение на предвидените мерки;
- организират провеждането на тренировки по изпълнение на аварийния план най-малко веднъж годишно;
- изграждат и поддържат локални системи за оповестяване за осигуряване на ранно предупреждение на персонала, компетентните органи и населението;
- създават, подготвят и поддържат в готовност силите и средствата от обекта и средства за защита на работещите на територията на обекта;
- провеждат обучение на работещите за защита при бедствия.

Юридическите лица и едноличните търговци, осъществяващи дейност в сгради за обществено обслужване, представляващи строежи по чл. 137, ал. 1, т. 2, буква "д" от Закона за устройство на територията, както и в лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски градини, независимо от тяхната категория по чл. 137 от Закона за устройство на територията (Приложение № 17):

- изготвят план за защита при бедствия на пребиваващите, който съдържа времето за готовност за реагиране на лицата от обекта за изпълнение на предвидените мерки;
- организират провеждането на тренировки за изпълнение на плана най-малко веднъж годишно;
- провеждат обучение на персонала за защита при бедствия.

1.2.6. Дейности свързани с готовността (Таблица 32).

Дейностите свързани с готовността за справяне с бедствия, включват планиране, обучение, тренировки на съставните части на ЕСС и населението.

Таблица 32.

Дейности, които са предвидени за изпълнение	Отговорни структури за изпълнението на всяка от дейностите (водещи и подпомагащи)	Времевата рамка за изпълнение на всяка от дейностите
1. Планиране:		
1.1. ОПЗБ	ОСНРБ	3 години от влизане в сила на ЗИДЗЗБ
1.2. Общински ПЗБ	Общински СНРБ	3 години от влизане в сила на ЗИДЗЗБ
1.3. ПЗБ за изпълнение на задачите, произтичащи от НПЗБ и плановете на областно и общинско ниво.	Териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС	След разработване на плановете на областно и общинско ниво.
1.4. Планове за защита при бедствия на пребиваващи в обекти	ЮЛ и ЕТ, осъществяващи дейност в сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 места за посетители, както и в лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски	Постоянна

	градини.	
1.5. Аварийни планове на обекти	ЮЛ и ЕТ, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, която представлява опасност за възникване на бедствие.	Постоянна
2. Обучение		
2.1. Обучение на органите на изпълнителната власт и другите държавни органи	Ръководителите организират обучение на служителите от подчинените им звена, служби и други оперативни структури за изпълнение на дейности по защитата.	Съгласно планове и програми
2.2. Обучение на населението за защита при бедствия	Организира се от кметовете на общините чрез предоставяне на информация по подходящ начин. Органите на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност подпомагат обучението чрез поддържане на информация на интернет страницата си за намаляване на риска от бедствия и за начините на поведение и за защитните мерки.	Ежегодно
2.2.1. Обучение в системата на предучилищното, училищното образование за защита при бедствия	Водеща - РУО Подпомагащи – РДПБЗН, Обл.С на БЧК, неправителствени организации (Органите на изпълнителната власт в рамките на своята компетентност подпомагат обучението чрез поддържане на информация на интернет страницата си за намаляване на риска от бедствия и за начините на поведение и за защитните мерки).	Съгласно учебните програми
3. Тренировки		
3.1. Тренировки и учения на щаба за изпълнение на задачите на ОбщПЗБ	Провеждат се на областно и общинско ниво по заповед на областния управител на област Перник и/или на кмета на общината	Тренировки - най-малко веднъж годишно Учения - най-малко веднъж на 2 години
3.2. Тренировки и учения за изпълнение на задачите от плановете на териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС	Териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт и съставните части на ЕСС	Съгласно плановете на съответните структури
3.3. Тренировки по изпълнение на аварийни планове на обекти	ЮЛ и ЕТ, собственици и ползватели, осъществяващи дейност в обекти, която представлява опасност за възникване на бедствие.	Най-малко веднъж годишно
3.4. Тренировки по изпълнение на планове	ЮЛ и ЕТ, осъществяващи дейност в сгради и съоръжения за обществено	Най-малко веднъж

за защита при бедствия на пребиваващи в обекти	обслужване с капацитет над 1000 места за посетители, както и в лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски градини.	годишно

V. РЕАГИРАНЕ

1. **Цел на раздел „Реагиране“** - да регламентира принципите за реагиране, приоритетите, системите, организационната рамка, функциите и задачите на съставните части на ЕСС (структурите и организациите на съответното областно/общинско ниво, партньорски организации), които ще бъдат задействани, развърнати и координирани по време на бедствие.

Съгласно §1, т. 24 от Допълнителните разпоредби към ЗЗБ, "Реагиране" са действията, които са предприети по време на или непосредствено след бедствието с цел спасяване на човешки живот, намаляване на въздействията върху здравето, осигуряване на обществената безопасност и на основните потребности на засегнатите хора.

В раздел „Реагиране“ се определят оперативните мерки, структурите на ЕСС, процесите и отговорностите при възникване на бедствие.

2. Основни компоненти на раздела

2.1. Управление при бедствия. Обявяване на бедствено положение.

- Кметът организира и ръководи защитата при бедствия на територията на общината. Създава със заповед щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и с областния щаб.

Общинският щаб извършва следните основни дейности:

- анализ и оценка на обстановката при бедствие;
- предлага за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагането на засегнатото население;
- осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;
- информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;
- докладва за хода на провежданите защитни мероприятия.

В щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия са включени представители на всички структури, участващи в реагирането. Кметът със заповед определят ръководител на операциите, който притежава необходимата експертиза и опит в зависимост от характера на бедствието (чл.31, ал.2 ЗЗБ). Ръководителят на операциите организира и контролира изпълнението на одобрените решения на общинския щаб по чл. 65, ал. 1, т. 7 от ЗЗБ, осъществява взаимодействието и координацията между частите на ЕСС, участващи в изпълнението на дейностите по чл. 19, ал. 1 ЗЗБ в района на бедствието (чл.31, ал.1 ЗЗБ).

Обявяване на „бедствено положение“ от кмета на общината за цялата или за част от територията на общината: въвежда се общинския план за защита при бедствия. Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси, кметът на община Трън може да поиска от Областния управител помощ и обявяване на „бедствено положение“ чрез Оперативния център на РДПБЗН-Перник. При въвеждане на областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво. Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия на община Трън продължава да изпълнява своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се

осъществява на областно ниво от областния управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

При обявяване на „бедствено положение“ ръководителят (кмета) възлага на членове на щаба изпълнението на определени функции (планиране, операции, логистика), като сформира съответни секции и техни ръководители, показани на Фиг.1. Той определя и следните подпомагащи го позиции:

- отговорник за публичната информация – разглежда всички въпроси, свързани с медиите и координира разпространяването на информация до тях;
- отговорник за взаимодействието (лице/а за връзка с органи и организации) – поддържа контакт със структурите, участващи в реагирането при бедствие;
- отговорник за безопасността – следи за безопасните условия и предлага мерки за осигуряване на безопасност на персонала, включен в операциите.

Конкретни ръководители на секции и подпомагащи отговорници са посочени в Приложения № № 8, 9, 10, 11 и 12.

При обявяване на „бедствено положение“ и въвеждане на Общ.ПЗБ, секция „Планиране“ попълва форми Приложения №№ 6 и 7.

2.2. Принципи за реагиране в района на действие на Общинския СНРБ:

- отговорност – ясно определени отговорни институции за изпълнението на дейностите;
- ангажираност от всички институции за изпълнението на дейностите;
- реалистичност – резултатите от изпълнението на дейностите следва да са постижими с наличните ресурси;
- адекватност.

2.3. Идентифицирани в практиката проблеми при реагиране, целящи подобряване на организацията:

2.3.1. Подобряване на взаимодействието между съставните части на ЕСС:

- Повишаването на готовността, оперативната координация и капацитета за реагиране на основните съставни части на ЕСС, чрез участия в провеждането на учения, тренировки и други обучения на съставните й части и усъвършенстване на нормативната уредба;
- поддържане в готовност на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия (НСРПО);
- Провеждане на тренировки за проверка готовността на системите за ранно предупреждение, оповестяване и информиране;
- Поддържане на актуална база данни за длъжностните лица в различните нива за управление на Единната спасителна система;
- Познаване на Общинския ПЗБ от всички участници на СНРБ и ЕСС, с цел подобряване на координацията при реагиране при бедствие.

2.3.2. Подобряване на организацията за оповестяване на населението:

2.3.3. Повишаване на административния капацитет на съставните части на ЕСС за реагиране при бедствия.

2.3.4. Осигуряване на ключови ресурси в помощ на усилията при реагиране, като специализирана техника, специализирано оборудване, средства за комуникации.

2.3.5. Засилване на мотивацията за включване и участие в доброволното формирование на общината.

2.4. Описание на ролите, функциите и отговорностите при реагиране (Таблица 33):

Таблица 33

Рискове,	Функции/задачи	Отговорни структури

съгласно таблица 30		
Земетресения	Оповестяване на щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия	Дежурен по ОбСС
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: -спиране на електроподаването, водоснабдяването -спиране на движението по застрашени пътни участъци	 ЕРМ-Запад, ВиК- Трън, РПС-Трън, община и РУ на МВР- Трън
	Спасителни операции: -издирване и изваждане на пострадали под развалини (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности) -гасене на пожари -устройване на проходи -оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения -осигуряване на обществения ред, регулиране на движението, отцепване на мястото за намеса	 РСПБЗН, РУ на МВР, Обл.С на БЧК, ДФ РСПБЗН, ДФ РСПБЗН, община, ЮЛ съгласно сключените споразумения по ЗЗБ ЦСМП, РСПБЗН,Обл.С на БЧК РУ на МВР
	Евакуация на населението останало без подслон	Обл.С наБЧК, ОбщА, кметове на населени места, ЮЛ съгласно сключените споразумения по ЗЗБ
	Разсредоточаване на културни и материални ценности	Ръководители на институции
	РХБЗ при инциденти и аварии с опасни вещества и материали вследствие на земетресение: -разузнаване, спасяване на пострадали, локализиране на разливи, вземане на проби, извършване на анализи и ликвидиране на аварии -извършване деконтаминация на хора, техника и оборудване	 РСПБЗН, РЗИ, РИОСВ, ЦСМП РСПБЗН, РЗИ
	Ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести: - изолиране на района на	 РУ на МВР

	епидемията/пандемията; - вземане и анализ на проби; - локализиране и ликвидиране на заразите.	 РЗИ, ОДБХ РЗИ, ОДБХ, РСПБЗН
Речни наводнения и скъсване на язовирна стена	Предупреждение	НИМХ, МОСВ, БДЗБР, РДПБЗН, ДАМТН
	Получаване на информация за мястото на наводнението и има ли пострадали.	РСПБЗН, ОбщА, ЦСМП, РУ на МВР
	Оповестяване	РДПБЗН
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: -наблюдение в районите на заливните зони -предприемане на мерки за намаляване на вредното въздействие на водите (възстановяване и надграждане на диги, ограничаване притока на вода, аварийно изпускане на водохранилища и отклоняване на водни потоци). -спиране на движението по застрашени пътища -осигуряване на обществения ред, регулиране на движението, ограничаване достъпа до залетите места.	 Кмет на община, кметове на населени места, РСПБЗН, концесионери на язовири РСПБЗН, кмет на община, концесионери на язовири, ЮЛ съгласно сключените споразумения РУ на МВР, РПС - Трън,ОбщА РУМВР
	Спасителни операции: -извеждане на застрашеното население на безопасно място -извършване на разсредоточаване на културни и материални ценности -провеждане на операции по издирване и спасяване -оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения.	 РСПБЗН, РУ на МВР, ОбщА, кметове на населени места Ръководители на институциите РСПБЗН, РУМВР, Обл.С на БЧК, ДФ ЦСМП, Обл.С на БЧК
	Ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести: - изолиране на района на епидемията/пандемията; - вземане и анализ на проби; - локализиране и ликвидиране на заразите.	 РУ на МВР РЗИ, ОДБХ РЗИ, ОДБХ, РСПБЗН
авария в АЕЦ	Получаване на информация за инцидента или аварията	РДПБЗН, ЦСМП, ОДМВР
	Привеждане в готовност на силите и	РСПБЗН, РУМВР,РЗИ,

	средствата на ЕСС.	РИОСВ, ОДБХ, ВиК,
	Оповестяване	дежурен по ОбСС
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: -първоначална оценка на радиационната обстановка; -определяне на зоните за сигурност и контролиран достъп на основа на резултатите от радиационния мониторинг; -дозиметричен контрол, използване на ИСЗ; -временно извеждане или евакуация на населението при необходимост -радиационен мониторинг и вземане на проби за анализ (почва, вода, храна и др.). -организиране на контролни пунктове за дозиметричен контрол и деконтаминация	 РСПБЗН, РУ на МВР РСПБЗН,РУМВР РДПБЗН, РЗИ, ОбщА кмет на община, кметове на населени места РЗИ, РИОСВ, ОДБХ, РСПБЗН, ОД ”Земеделие” Водоснабдяване ЕООД РСПБЗН, РУ на МВР, кмет на община
	-осигуряване на обществения ред и регулиране на движението -извършване деконтаминация на хора, техника и оборудване -временно извеждане или евакуация на население	РУ на МВР РСПБЗН РСПБЗН, РУ на МВР, ОбщА, кметове на населени места
Автотранспортни катастрофи	Получаване на информация за мястото и вида на катастрофата, и за състоянието на пострадалите.	РДПБЗН, РУ на МВР
	Оповестяване	Дежурен по ОбСС
	Привеждане в готовност на силите и средствата на ЕСС.	РСПБЗН, РУ на МВР
	Оповестяване на кмета и на щаба за координиране на спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи (НАВР).	Дежурен по ОбСС
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието; -спиране на трафика по прилежащият пътен участък. -пренасочване на движението по алтернативни маршрути.	 РУ на МВР, РУ на МВР
	Спасителни операции : -изваждане на пострадали, осветяване	РСПБЗН

	зоната за извършване на спасителни дейности.	
	-гасене на пожари. -оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им в лечебни заведения -регулиране на движението, отцепване на мястото за намеса	РСПБЗН, ДФ РСПБЗН,ЦСМП, РУ на МВР
Обилни снеговалежи, снежни бури и заледяване	Информация за обстановката на място	РСПБЗН,РУ на МВР, кмет на община, кметове на населени места
	Оповестяване	РДПБЗН
	Привеждане в готовност на силите и средствата на ЕСС.	РСПБЗН,РУ на МВР,ЦСМП, кмет на община
	Оповестяване на кмета и на щабовете за изпълнение на плана за защита при бедствия	Дежурен по ОбСС
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: -спиране на движението по затрупани пътни участъци; -организиране почистването на републиканската пътна мрежа; -организиране почистването на общинската пътна мрежа	 РУ на МВР РПС - Трън Кмет на община, фирма по почистването
Горски пожар	Издирване и извличане на пострадали (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора	РСПБЗН, РУМВР, ЦСМП, кмет на община
	Получаване на информация за мястото и развитието на пожара	РСПБЗН, ДГС - Трън
	Привеждане в готовност на силите и средствата на ЕСС.	РСПБЗН, РУМВР, ДГС – Трън, ДФ
	Оповестяване	РДПБЗН, дежурен по ОбСС
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: -ограничаване на електроподаването в района на пожара. -спиране на движението по застрашени пътища в района на пожара	 Енергоразпределителни дружества, кмет на общини РУМВР,РПС – Трън, кмет на община
	Пожарогасителни и спасителни операции: -издирване и извеждане на пострадали или на застрашени хора -оказване на първа помощ на място на	 РСПБЗН, ДГС - Трън, ДФ РСПБЗН, ЦСМП, БЧК,

	пострадали и транспортирането им до лечебни заведения; - осигуряване на обществения ред, регулиране на движението, отцепване на мястото за намеса; -пожарогасене	ДФ РУ на МВР РСПБЗН, ДГС - Трън, ДФ,
	Извършване на въздушно наблюдение и координация.	РСПБЗН
	Извършване на пожарогасене от въздуха и медицинска евакуация.	Външна помощ
	Евакуация на населението	РСПБЗН,кмет на община, кметове на населени места
	Разсредоточаване на културни и материални ценности	Ръководите на институции
Пожар в градски условия	Получаване на информация за мястото, мащаба на инцидента, жертви и застрашено население	РСПБЗН, РУ на МВР
	Оповестяване	дежурен по ОбСС
	Неотложни мерки за намаляване на въздействието: -отцепване на мястото на инцидента, определяне на зоните на безопасност и евакуация или временно извеждане на застрашено население при необходимост; -ограничаване на електроподаването в района на пожара. Пожарогасителни и спасителни операции: -издирване и извеждане на пострадали или на застрашени хора от зоната на пожара,	РСПБЗН, РУ на МВР Енергоразпределителни дружества, кмет на общини РСПБЗН, ЦСМП, ДФ
	- оказване на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им до лечебни заведения; -гасене на пожари	РСПБЗН, ЦСМП, ДФ РСПБЗН

Описанието на ролите, функциите и отговорностите при реагиране е направено въз основа на СОП по чл.29, ал. 2, т. 2 от ЗЗБ (Приложение № 5).

Рисковете снегонавявания, обледявания, бури, градушки, свлачища и горски пожари и пожари в земеделски земи се случват като отделни инциденти на териториите на общината и се реагира в съответствие с разработените планове за специфични конкретни опасности, които са приложения към основния план (Приложение №11и № 12)

Ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемии и епизоотии се извършва по указания на РЗИ-Перник и ОДБХ-Перник съгласно техните планове.

2.5. Средства и ресурси, необходими за изпълнение на дейностите:

За изпълнение на задачите за ликвидиране на последствията от бедствия се използват ресурсите посочени в Приложение № 4.

2.6. Ред за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване.

2.6.1. Наблюдението се основава на:

- информация и данни, предоставени от физически лица, организации и институции;
- информация и данни от системи за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления;
- информация и данни, получени в центровете на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112;
- хидрометеорологична прогностична информация за опасни явления от Националния институт по метеорология и хидрология.

2.6.2. Ранното предупреждение изисква:

- осъществяване на наблюдение за наличието на признаци за предстоящо бедствие;
- анализ на данните от наблюдението;
- вземане на решение от страна на компетентните органи;
- разпространение на предупредителна информация за предстоящо бедствие;
- предприемане на подходящи действия.

Ранното предупреждение се извършва по разпореждане на областния управител, на кметовете на общини, на кметовете на населени места, на кметските наместници или на упълномощени от тях служители.

VI. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ

1. Цел на раздела – да се определят мерките, включително ролите, отговорностите, структурите и дейностите, които могат да бъдат изпълнени в помощ на общността за възстановяване от бедствия.

2. Основни компоненти.

2.1 Оценки на първоначалните нужди и щетите:

- подслоняване/ настаняване;
- състояние на общността – включващо както степента на персоналните загуби на собственост, така и нивото на прекъсване на социалните функции;
- инфраструктура – услуги като електричество, вода, транспорт и др.
- здравеопазване;
- поражения за икономиката – прекъсване на нормалната стопанска дейност;
- околна среда – оценка на безопасността и статуса.

Оценката се извършва на база събраната информация от ръководителя на операциите в процеса на реагирането, дежурните по ОбСС, ОЦ на РДПБЗН, членовете на щаба за изпълнение на общинския план за защита при бедствия, проверени сигнали от населението на ЕЕНСП 112, комисии за оценка на щетите и др.

Организирането и координирането на дейността се осъществява от ресорния заместник кмет, подпомаган от група от представители на общинската администрация, РСПБЗН-Трън, РУП – Трън и служители от Дирекция социално подпомагане – Трън към Регионална дирекция – Перник.

2.2 Организация на дейностите по възстановяване и подпомагане.

Съгласно чл. 55 от ЗЗБ подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите (засегнатите) лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от кмета на общината и включва: изхранване и временно настаняване на пострадалите (засегнатите) лица и животни; раздаване на облекло и битово имущество на пострадалите (засегнатите) лица.

Определянето на места за настаняване на пострадалите (засегнатите) лица и неотложната помощ се извършва съгласно общинския план за защита при бедствия.

При необходимост и по заявка/искане от кмета на общината чрез областния управител се предоставят фургони за живеене, сглобяеми къщи или палатки от централните и териториалните органи на изпълнителната власт, юридически и физически лица.

Възстановителната помощ се предоставя на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от бедствие, ако лицата отговарят на критерии, определени в правилника по чл. 54, ал. 6 от ЗЗБ, наличието на които се установява въз основа на анкета, извършена от органите на Агенцията за социално подпомагане. Възстановителната помощ се предоставя при условия и по ред, определени с правилника по чл. 54, ал. 6 от ЗЗБ, и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.

Възстановителната помощ се предоставя за:

- частичното възстановяване и/или частичната замяна на конструктивни елементи на строежа, както и за строително-монтажни работи, с които първоначално изпълнени, но увредени конструкции и конструктивни елементи, се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, след издаване на разрешение за строеж;
- премахване на строежи, за които е издадена заповед от кмета на общината съгласно чл. 195, ал. 6 ЗУТ, които поради природно явление с геоложки или хидрометеорологичен произход са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване и не могат да се поправят или заздравят.

Предоставянето на възстановителна помощ на пострадали (засегнати) от бедствието лица се организира от кметовете на общини в съответствие с изискването на ЗЗБ и общинските планове за защита при бедствия.

Неотложните възстановителни работи след бедствие за обектите, общинска собственост, се организират от кметовете на общини, съгласно общинските планове за защита при бедствия, а за обектите, държавна собственост – от областния управител и териториалните структури на министерства и ведомства.

Щабът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия на база направената оценка на щетите от групата по т. 2.1 от раздела предлага решения за възстановяване на жизнено важни услуги за населението.

Приемането и обобщаването на заявката/исканията от кметове и кметски наместници на населени места за външно подпомагане по реагирането и възстановяването се координират от директора на дирекция „АПНО и ФСД” в общинска администрация, подпомаган от група от представители на общинска администрация.

Заявките се приемат чрез деловодството на общинската администрация; факс - на заместник кмет и дежурен по ОбСС; електронната поща.

Заявките/исканията за външно подпомагане на общината по реагирането и възстановяването се изготвят от същата група и се изпращат до областен управител, институции и организации.

Организирането и съхранението на дарения и помощи се извършва от областната структура на БЧК. Разпределението, раздаването и отчитане на дарения и помощи се организира и ръководи от директора на дирекция „АПНО и ФСД”, подпомаган от работна група ” в общинска администрация, подпомаган от група от представители на общинската администрация, БЧК и ОДСП.

2.3 Функции и отговорности при възстановяване и подпомагане

Функции/задачи	Отговорни структури
Настаняване на население, останало без подслон в резервен сграден фонд	Кмет на община, кметове и кметски наместници
Осигуряване на палатки, фургони и сглобяеми къщи за останалите без подслон.	кмет на община,Обл.Сна БЧК,
Осигуряване на сграден фонд за държавни структури, включително за щабове за изпълнение на съответния	кмет на община, ОбшА,

план за защита при бедствия.	
Осигуряване на продукти от първа необходимост, лекарства и осигуряване на питейна вода	ОбщА, кметове на населени места, РЗИ, Обл.С на БЧК, ЮЛ съгласно сключени споразумения
Осигуряване на резервно водоснабдяване.	ОбщА, ВиК, кметове на населени места
Отстраняване на аварии по преноса и снабдяването с ел. енергия, вода.	ЕРМ-Запад , ВиК, кметове на населени места
Отстраняване на аварии по комунално-битовите мрежи.	ОА, кметове на общини
Определяне степента на разрушения на сградите и съоръженията и укрепване или разрушаване на повредени сгради	ОбщА, кметове на населени места, ръководители на институции и ЮЛ
Възстановяване на пътна инфраструктура	РПС - Трън, кмет на община
Разчистване на пътища и извличане на аварирала техника.	РПС - Трън, кмет на община, РСПБЗН, кметове на населени места, ЮЛ съгласно сключените споразумения
Временно възстановяване на повредени мостове.	РПС-Трън, кмет на община, ЮЛ съгласно сключените споразумения
Раздаване на помощи на пострадалото население.	Обл.С наБЧК, кметове на населени места, ОбщА
Оказване на психологична помощ и психосоциална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи.	Обл.С на БЧК, психолози от структурите на МВР

Описанието на ролите, функциите и отговорностите при възстановяване и подпомагане е направено въз основа на СОП по чл.29, ал. 2, т.2 от ЗЗБ (Приложение № 5).

2.4. Финансово осигуряване.

- бюджетите на министерствата и ведомствата;
- общинските бюджети;
- търговските дружества и едноличните търговци - за обектите им;
- структурните фондове на Европейския съюз.

VII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

1. Цел и основни компоненти на раздел „Мониторинг и оценка“.

1.1. Цел - да осигури основа за наблюдение и оценка на ОбщПЗБ и дейностите по неговото изпълнение.

1.2. Основни компоненти на раздела:

1.2.1. Принципи и критерии за мониторинг и оценка на ОбщПЗБ;

Мониторингът и оценката са стандартни части от всички ефективни политики или процеси за управление на риска. Същите осигуряват „обратна връзка“ в рамките на тези процеси, позволяващи сравнение между действителните и желаните състояния. Това дава възможност за текущ анализ, с цел подобряване на резултатите и усъвършенстване на решенията и изпълняване на процесите.

Оценката може да се извърши по време на прегледа на плана, също така може да се извърши в ключови етапи като средство за оценка на напредъка към целта. Като добра практика е извършването на периодичен преглед не само на напредъка, но също така и на актуалността и приложимостта на всеки един раздел от ОбщПЗБ.

1.2.2. Процеса за мониторинг и оценка на ОбщПЗБ за изпълнението на функциите, дейностите и задачите, възложени с него.

При оценяването дали ОбщПЗБ е адекватен, следва да се преценява дали същият:

- е точен;
- е практически приложим;
- обхваща всички необходими функции;
- осигурява необходимата координация между организациите и институциите включени в ОПЗБ.

Точността се оценява чрез проверка дали:

- съществуват съответстващи, пълни и актуални приложения в плана;
- връзките към организациите и определените функции и ресурси са пълни и актуални;
- структурирането на частите на ЕСС и щаба за изпълнение на плана съответстват на тяхното описание в ОбщПЗБ.

Практическата приложимост се оценява като се вземе предвид дали:

- местните власти и партньорски организации включени в ПЗБ са в състояние да осъществят определените им функции, описани в плана;
- организациите представени в СНРБ и съставните части на ЕСС на местно ниво разполагат с необходимите ресурси, за да бъдат в състояние да изпълняват техните функциите описани в ОбщПЗБ.

Обхватът се оценява чрез:

- проверка за наличието на опасности, които не са разгледани в ОбщПЗБ;
- разглеждане на механизмите за въздействие чрез превенция, готовност, реагиране и възстановяване по отношение на разгледаните рискове;
- оценка на адекватността на съществуващите връзки между ОбщПЗБ и плановете на участващите организации и институции.

Координацията се оценява като се вземе предвид дали:

- ролите и отговорностите са ясно дефинирани;
- описанието на това как институциите ще работят заедно в случай на бедствие е недвусмислено;
- функциите в ОбщПЗБ са ясно описани;
- целите и задачите на ОбщПЗБ са в съответствие с целите и задачите на Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия;
- заложените мерки в Общинския ПЗБ са в съответствие с тези в Националния план за защита при бедствия.

1.2.3. Процес за актуализация и преразглеждане на Общинския план за защита при бедствия, включително за поддържане на актуални процедури и списъци с ресурси.

Актуализация и преразглеждане на плана се извършва по реда описан в т. 8 от Раздел I.

Актуализации на плана задължително се правят при организационни промени или промени в процедурите, както и при други събития, които оказват въздействие по изпълнението на плана и процедурите. ОбщПЗБ може да се преразглежда по всяко време от Общинския СНРБ, като може да бъде изменен, допълнен, отменен или заменен по реда на ЗЗБ.

За поддържане актуалността на ОбщПЗБ, включително и на списъците на ресурсите, периодичността за преразглеждане и актуализиране на плана и начина за осъществяване на координацията, отговаря гл. спец. по ОМП, той и секретар на ОбщСНПБ

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1 Термини и определения - **3 листа.**

Приложение № 2 Копие от Заповед на Кмета на община за създаване на щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия – **1 листа**.

Приложение № 3 Схема за оповестяване членовете на щаба за изпълнение на Общински ПЗБ – **1 лист.**

Приложение № 4 Ресурси за изпълнение на задачите при бедствия – **2 листа.**

Приложение № 5 Стандартни оперативни процедури по чл. 29, ал. 2, т. 2 от ЗЗБ - **15 листа.**

Приложение № 6 Форма на „План за действие“ - **1 лист.**

Приложение № 7 Форма на „Организационна структура за управление при бедствия“ – **1 лист.**

Приложение № 8 План за защита при наводнение – **17 листа.**

Приложение № 9 План за защита при земетресение - **18 листа.**

Приложение № 10 План за защита при ядрена или радиационна авария - **23 листа.**

Приложение № 11 План за защита при пожари в горски и земеделски територии и в градски условия **-16 листа.**

Приложение № 12 План за защита при снегонавявания, обледявания, бури, градушки и свлачища- **17 листа**

Приложение № 13 Списък на регистрираните свлачища на територията на община Трън, съгласно регистъра на свлачищата на „Геозащита“ ЕООД - Перник - **1 лист.**

Приложение № 14 Етапи при оценката на риска – **9 листа**

Приложение № 15 Таблица № 29 „Оценка на риска“ - **2 листа.**

Приложение № 16 Списък на обекти, представляващи строежи по чл. 137, ал. 1, т. 1, буква "г" или "д" от Закона за устройство на територията - **1 лист.**

Приложение № 17 Списък на сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 места за посетители и лечебни заведения за болнична помощ, училища и детски градини, независимо от тяхната категория по чл. 137 от Закона за устройство на територията – **1 лист.**

Приложение №18 Списък сгради общинска собственост- **1 лист.**

Приложение №19 Заповед за определяне ръководител на операциите - **2 листа.**

Приложение №20 Схема за оповестяване на основните части на ЕСС - **1 лист.**

Приложение №21 Схема за оповестяване доброволци- **1 лист.**

Приложение №22 Примерна Заповед за обявяване на „Бедствено положение”- **3 листа.**

Приложение №23 указания за предприемане на мерки за защита и поведение на населението при пожар - **1 лист.**

Приложение №24 указания за предприемане на мерки за защита и поведение на населението при земетресение **-1 лист.**

Приложение №25 указания за предприемане на мерки за защита и поведение на населението при наводнение - **2 листа.**

Приложение №26 указания за предприемане на мерки за защита и поведение на населението при снегонавявания, бури и свлачища - **2 листа.**

Приложение №27 разчет за провеждане на евакуация и разсредоточаване при наводнение**-8 листа.**

Приложение №28 разчет за провеждане на евакуация и разсредоточаване при земетресение **-12 листа.**

Приложение №29	разчет за провеждане на евакуация и разсредоточаване при пожар - **10 листа**
Приложение №30	Копие от Споразумения с ЮЛ – **……..листа.**
Приложение №31	Рисковите категории ядрени обекти, съоръжения и дейности - **2 листа.**
Приложение №32	Класификацията на авариите в ядрени обекти и съоръжения - **1 лист.**
Приложение №33	Схема на обособяване на зони за аварийно планиране при възникване на авария - **1 лист.**
Приложение №34	Разчети за раздаване на ИСЗ - **1 листа.**
Приложение №35	Копие от Заповед №РД- 2_343/20.05.2019 г.за определяне на пунктове и отговорни длъжностни лица за раздаване на ИСЗ - **3 лист.**
Приложение №36	Указания за провеждане на йодна профилактика - **3 листа**
Приложение №37	Указания към населението за поведение и действие при радиационна авария - **3 листа.**
Приложение №38	Лабораторно-аналитична дейност при радиационнааварийна ситуация- **1 лист**
Приложение №39	Дозови критерии за вземане на решение за защита на населението и нива на намеса **-3 листа**
Приложение №40	Заявка/ искане за ресурсно осигуряване при бедствие – **1 лист**

ИЗПОЛЗВАНИ ДОКУМЕНТИ:

1. Закон за защита при бедствия.
2. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия.
3. Указания за разработването и готовността за изпълнението на плановете за защита при бедствия – издадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет.
4. Стратегия за развитие на община Трън 2014-2020 г.
5. Общ устройствен план на община Трън
6. БДС ISO 31000: „Управление на риска – принципи и указания“.
7. БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценяване на риска“.